

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 294.

V Ljubljani, v soboto 24. decembra 1898.

Letnik XXVI.

Kristus — „oriens ex alto“!

Devetnajsto stoletje gre v zaton. Še dve leti — kaj je to v enem stoletju? Kakor pol ure solnčnega dne! Zatonilo bo devetnajsto stoletje, in vstalo bo novo dvajseto stoletje. Mračno zahaja naše stoletje, in marsikdo se boji prihodnjega.

Mnogo je prineslo XIX. stoletje, mnogo vede, mnogo bogastva, mnogo svobode.

Fizika in zgodovina, geologija in astronomija so obhajale prave trijumfe. Koliko predsodkov je razpršila zgodovina! Kako globoko je prodrla geologija! V fiziki se spomnimo le elektrike, ki nam daje luč, prenaša govor, goni stroje. A astronomija? Dala nam bo skoraj fotografijo neba in na njem okrog 40 milijonov zvezd! Prenesla bo toraj nebo na zemljo na pult učenjakov!

Kaj bogastva je nagromadil XIX. vek? Uporabil je prirodne sile v življenju, v obrti in prometu in odprl nove vire bogastvu.

In svoboda? Želja po svobodi je bila gonilna sila našemu stoletju!

In vendar! Mračno zahaja devetnajsto stoletje! Iz dalje mnogi slišijo grom. Temu in onemu se zdi, da vidi že skozi oblake prebijajoče se krvave bliske. Mnogih se je polotil pesimizem.

Toliko vede — in vendar umski bankrot! Vsa moderna veda ni mogla dati le količaja zadovoljujočega svetovnega naziranja; razdajala in razjedla je vse: vero in moralo, a na mesto vere in morale ni mogla dati ničesar! Toliko bogastva — in vendar beda! Množice propadajo, kmet v dolgeh, obrtnik na koncu, delavec trpin, v izobilju jih živi le višjih sto. Toliko svobode — in vendar tiranija! Mogočnejši narod tlačil slabejšega, ena država stiska drugo.

Nihilizem, socijalizem, anarhizem — to so osodne sile, ki jih je z vso vedo in vsem bogastvom in vso svobodo vzbudil XIX. vek! Zato ni čuda, da se je mnogih polotil pesimizem. Ni čuda, da si mnogi skoraj žele katastrofe, ki naj bi očistila ozračje, da bi potem vstala človeštvu nova doba.

Pesimizem se je jel lotevati tudi nekaterih katoličanov. Skoraj najrajši bi položili roke v naročaj. Čemu boji, čemu trudi? Človeštvo noče resnice, naj torej okusi grenki sad zmot in laži, naj izpije kupo gorja do dna! Tudi to ni čudno! Saj uprav katoličani so prejeli za ves trud, za vse človekoljubje le sovraštvo in zasmeh. Kdor ni imel v XIX. stoletju drugega dela, je zabavljal zoper cerkev, duhovnike in klerikalce!

Razložiti je pesimizem lahko, vprašanje je le, ali je tudi — upravičen? In odgovoriti moramo, da ni!

Katoličani se ne smemo udati pesimizmu.

Morda res pride na človeštvo katastrofa. Morda res božja previdnost pripusti, da se človeštvo okoplje v krvi, da še le na razvalinah in na pepelu dosedanje družbe in kulture pride do spoznanja; do spoznanja, kako zlo je zapustiti Boga. Morda! Toda, četudi je to mogoče, katoličani ne smemo deti križem rok. Naša dolžnost je, da delamo, da se trudimo, da se žrtvujemo za človeštvo, kakor je delal, trdil se in žrtvoval se naš božji Vzornik in Zveličar od Betlehema do Golgote. Naša dolžnost je, da zabranimo, če mogoče, katastrofo. Ne smemo bežati ozlovoljeni proč, kakor Jona, ampak hiteti moramo v Ninive in klicati in klicati, naj tudi Ninivljani ne slušajo našega glasu. Morda nam ne bo dosti moči, previdnosti, poguma, uspeha, a dobro voljo vsaj moramo imeti in storiti moramo, kar moremo, naj potem pride, kar pride!

ramo imeti in storiti moramo, kar moremo, naj potem pride, kar pride!

Sicer pa ni, da bi zdvojili o človeštvu. Res, kljub vsej vedi, vsemu bogastvu, vsej svobodi je XIX. stoletje prineslo človeštvu le malo sreče, a mnogo gorja, in v svojem zatonu napoveduje le še večje gorje. A prav to je morda rešilno za človeštvo. Trpljenje ima vele vzgojevalen pomen. Trpljenje navaja človeka, da začne misliti, kaj je pač vzrok, da ne more doseči prave zadovoljnosti in sreče. Če pa človeštvo začne misliti, kaj je vzrok gorja in bede, bode kmalu prišlo spoznanje. Saj kaj je bolj očitno kakor to, da je na človeštvo prišlo toliko gorja, ker je zapustilo Boga? Veda XIX. veka je hotela rešiti svetovno uganko brez Boga, zato ni čuda, da se je sama razdajala. Iztrgati je hotela človeštvo iz srca krščanstva, vero, najživejšo potrebo človeške duše, zato ni čuda, da je pustila v človeški duši praznoto in obup. Devetnajsto stoletje je hlepelo po bogastvu, a zavrglo veliko idejo krščanske ljubezni, zato ni čuda, da je vse prevzel egoizem, krut, brezsrčen, podel egoizem, ki divja dalje in dalje, naj se tudi pod železnim kopitom v smrtnem boju previjajo in premetavajo milijoni! Naša doba je proglasila princip absolutne svobode brez božje večne in neizpremenljive postave, zato zopet ni čuda, da so svobodni mogočni nasilniki, a za slabejše, ki nimajo sile, tudi ni pravice!

Kristus, krščanstvo, krščanska pravica in ljubezen — to so ideje, ki jih je devetnajsto stoletje hotelo zatajiti, zatreti, iztrebiti in odtod je prišlo največ trpljenja in gorja! Zato pa, če človeštvo začne razmišljati o svoji bedi, našlo bo zopet pot tja, od koder je lahkomišelnost šlo v prazno in mračno tujino, našlo bo zopet pot h krščanstvu!

LISTEK.

Cesarski Božič.

(Spisal François Coppée. — Preložil A. Kalan.)

Sveti večer je leta 1811 in od desete ure naprej že dela Napoleon sam v svojem kabinetu, v tuilerijski palači.

Prostorna dvorana je skoro popolno temna. Tu in tam v sencih se včasih zasveti kak zlat okrasek, okvir kake nevidne podobe, dvoje levjih glav, ki služijo kot okrasek za ročaje pri fauteuilju, in temnosvetel zastor. Pod srebrno strešico goreli sta sveči na dragocenih kandelabrih, ki sta razsvetljevali le prostorno mizo, obloženo z atlanti in z debelimi zvezki, vezanimi v zelen marokin in označenimi z začetnicami N. I. in s krono.

Že dve uri je, odkar je vladar pri delu, opirajoč na zemljepisne karte in na situacijske načrte armad svoje veliko čelo, na katerem je videti temno senco, čelo, ki je globoko in polno mislij, temno kakor svet, o katerega podjarmljenju on premišljuje.

Odprti atlant predstavlja karto Azije in roka cesarjeva — nervozna, ženska nežna — sega polagoma naprej proti Perziji, kažoč na pot proti Hindoustanu.

Da, v Indijo! Ali po suhem? Zakaj pa ne? Ker je njegova mornarica premagana in uničena, zemlje lačni vladar nima družega pota, ako hoče, da pod palmami bajnih gozdov, spremljan od svojega orla, katerega zlato se svetlika v jeklu bajonetov, zadene Angleško v srce, to je, da napade nje kolonijalno kraljestvo, njen zaklad.

Dosegel je že v veličini Caesarja in Karola Velikega, on hoče imeti tudi slavo Aleksandra Velikega. Razmišljal je o tem, ne da bi se čudil. On je že poznal vzhod, ostala je od tedaj v njegovem duhu o njem nesmrtna legenda. Nil ga je že videl, drobnega generala z dolgimi lasmi, jahajočega kamelo. Na bregovih Gange treba bo za težkega cesarja v sivi suknji močnega slona. On ve, kako treba ljudstva potegniti za seboj, kako jih fanatizovati.

Car Evropi! Sultan Aziji! To sta naslova, ki bosta vklesana nad njegovim mavzolejem!

Vendar je še jedna ovira: velikanska Rusija!

Toda ker si ni mogel pridobiti spremenljivega prijateljstva Aleksandrovega, hoče ga premagati. In drobna roka cesarjeva je poželjivo listala po debelih zelenih zvezkih, po listih, ki so sporočali točno moč velike armade, ki se že sedaj zbira ob Nimenu. Da, on mora premagati severnega samodržca ter ga, cara vazala, potegniti s seboj, da mu, spremljan od čet divjih ko-

njenikov, pomaga zmagoslavno prisvojiti si vzhod.

Car Evropi! Sultan Aziji! Delo ni višje, nego sta njegov pohlep in njegov genij. In kadar on zgradi to delo, njegovo velikansko cesarstvo ne bo v nevarnosti, da bi bilo kedaj razdeljeno med njegove častnike, kakor kraljestvo Macedonca. Od 20. marcija ima Napoleon sina, dediča svoje slave in svoje moči, in ustnice cesarjeve so se zaokrožile v radosten smehljaj, ko se je spomnil deteta, ki spava tako blizo njega v skrivnostno mirni palači.

Nakrat strese glavo ves iznenaden. Odkod pač prihaja to tuje globoko brnenje v kabinet, ki je tako trdno zaprt in čegar zastori so zagrneni. Cesar posluša, posluša in zasliši mej tem brnenjem glas zvonov.

»Ah, da! Sveti večer... Polnočnica!«

Da, zvonovi pariških cerkvâ so se glasili v slavo rojstva Jezusovega, zvonovi, za katere je nedavno Bonaparte dal dovoljenje, da zopet visé in zvoné po cerkvenih stolpih, ko je kot konzul pomirjevalec spravil v Franciji toliko sovražnih si bratov.

Kolikokrat so se že oglašali zvonovi v njegovo slavo, oznanjujoč zmagoslavni Te Deum! Še nedavno, pred malo meseci, so se oglašali iz vseh zvonikov, čni dan, ko mu je bil rojen sin

In zdi se res, da se že kažejo znamenja velikega povrata h krščanstvu! Vsepovsod, v Ameriki in na Angleškem, v Norvegiji in na Danskem, v koptskem Egiptu se vzbuja krščanska zavest in začenja krščanski prepoved, krščanska renesansa!

Zato z zaupanjem glejmo v bodočnost! Kristus — »oriens ex alto«! Krščanstvo je večno mlado. Tista luč, ki je zasijala v temine, malone pred dvetisoč leti, še vedno sij. Naj le prežene trpljenje mrakove napuha in egoizma, in narodi bodo zopet gledali luč. Tista moč, ki je prerodila in premladila poganstvo, je še vedno živa. Naj le pereče trpljenje otaja led človeških src, in človeštvu bo prišla nova pomlad. In angeli božji vsako božično noč zopet kličejo narodom: Slava Bogu na višavah in mir na zemlji ljudem! Človeštvo naj da slavo Bogu, in Bog bo dal mir človeštvu!

Zato torej, ko se zataplja naše stoletje in bliža nova doba, povzdignimo glave! »Jezus Kristus včeraj in danes in na veke!« Kristus, »oriens ex alto« — on je luč in mir. A kaj si želi človeški duh bolj nego luči, lin človeško srce bolj nego miru? Kažimo toraj na Kristusa! Če človeštvo noče spoznati svojega rešenja, krivda ne bo naša, nam ostane tolažilna zavest, da smo bili o najtežjih urah apostoli blagovesti! Če pa človeštvo spozna svojega Odrešenika, — in upanje naj nas navdaja, da ga spozna! — tedaj bo o sreči in veselju človeštva dvojno naše veselje in dvojna naša sreča!

„Macedonija“ v Zagrebu.

V Zagreb dohajajo že dalje časa mladi Bolgari radi duševne naobrazbe ter je v istini na zagrebskih šolah do zdaj izvršilo lepo število bolgarskih dijakov svoje nauke. Mnogi izmed njih zavzemajo zdaj v svoji domovini ugleden položaj, pa niso pozabili na gostoljubnost jugoslovanskega duha, kjer se more med ostalimi južnimi Slovani posebno Bolgar dobro počutiti. Ni potem tudi nobeno čudo, da si je mladi Bolgar Kapčev, ki je dozdaj pisal vrlo mnogo o nesrečnej Macedoniji po raznih slovanskih časopisih, izbral Zagreb kot najvarnejše mesto za izdavanje svojega časopisa »Macedonije«. Gosp. Kapčev je rojen Macedonec, poln oduševljenja in volje, da pomore ožjej svoji domovini v težki borbi, ali bolje rečeno v težkih ranah, katere ji zadaje turško paševanje. Plod njegove odločne volje in njegovega truda leži tukaj pred nami, prav ukusen časopis v treh jezikih, poln podučnega gradiva, a poln tudi one goreče ljubezni do Macedonije, s kakoršno more vsplamtiti samo pravo in pošteno domoljubno srce do svoje domovine, in to tem bolj, če je ta domovina nesrečna in potlačena. In taka je žali bog Macedonija.

Hrvatski »Obzor« je pozdravil prav simpatično to izdavanje »Macedonije« v Zagrebu ter pravi: Hrvatski narod že od zdavnje sledi razvitek

bratskega si bolgarskega naroda, s katerim ga vežejo vezi še od hrvatskega kralja Tomislava (912 do 930), ki sta Bolgar in Hrvat, posle kratkega prepira, jedinega v njih zgodovini, živela kot brata ter se bratski podpomagala. Tudi še dandanes, posle tolikih vekov, imata oba naroda iste želje in iste težnje, a te so, da vidita svojo domovino celokupno in slobodno.

Ko ne bi nič drugega bilo, ko ne bi bilo divne slovanske besede in duše, ki jih veže, ko jim ne bi bilo zajedniških velikanov učiteljev sv. Cirila in Metoda — že to bi bilo dosta. Nego v zajedniški borbi in bedi ne more niti brvatski niti bolgarski narod pozabiti tudi to, da so sinovi jedne matere, matere Slavije, a da oni tega niso pozabili, najbolji dokaz za to je časopis, ki so ga mladi Bolgari osnovali v srcu Hrvatske, v mestu, katero ne more biti protivno in tuje njegovim težnjam in da temu listu hrvatski narod želi od srca vsako srečo in vsak napredek.

Izdavatelji tega časopisa so bržkone tudi mislili na to okolnost, da se v Zagrebu ne bode gledalo srpo na njih delo in podjetje. Drugi razlog pa leži v tem, da bi bilo v samej Macedoniji izdavanje takega časopisa nemogoče, a kneževina Bolgarska pa je v takem položaju nasproti Turške, da se v Sofiji ne bi smelo opisovati današnje fakično stanje v Macedoniji, kajti Turki bi se za to osvetili. Izdajati časopis kje drugje na Balkanu, bilo bi tudi v zvezi z mnogimi neprilikami, kajti razven Bolgarov se trgajo za Macedonijo tudi Srbi, Grki in celo Rumuni, dočim so Hrvati jedini, katerih aspiracije ne sezajo na macedonsko zemljišče, kateremu oni žele jedino, da se v njem uvede takšno stanje, ki bi odgovarjalo božjemu in ljudskemu pravu. Da je temu zares tako, vidi se iz pisanja srbskih časopisov, ki so udarili vsi složno na »Macedonijo«, češ, da to ni pravo domoljubno delo, nego da je ta časopis osnoval Kallay, upravitelj Bosne, in da hoče le spletkariti, samo da Srbi ne dobe Macedonije. Srhom ni nič domoljubnega, če ni njim v prilog, a ker je »Macedonija« pisana v bolgarskem smislu, seveda to ne more biti njim po volji, vsaj oni trdijo neprenehoma, da ja Macedonija naseljena le s Srbi in ne z Bolgari. To pa po poročilih zanesljivih učenjakov ni resnično. Macedonija je po večini prebivalstva bolgarska, kar ne bodo mogli Srbi nikdar ovreči. Sploh pa ni zdaj čas, da se o tem prepira, je-li je Macedonija srbska ali bolgarska po svojem prebivalstvu, nego se gre za to, da se Macedonija oslobodi hudega turškega jarma in da postane avtonomna pokrajina, kakor je bilo to sklenjeno na berolinskem kongresu ali do dandanes pozabljeno. In za avtonomijo macedonsko se hoče boriti nov časopis »Macedonija«, pa nimajo oni prav, ki mu podtikajo druge namene.

Tako zahteva novi list že v prvi številki, da se da Macedoniji takšna avtonomija, kakor jej je zagotovil berolinski dogovor, to je, da Mace-

denci odločujejo sami o sebi in svoji osodi po svoji volji in svoji previdnosti, a ne kakor je zdaj, da se njih glas ne posluša in da se najpravičnejši njih zahtevi naplačujejo s temnico in paševanjem od strani turške. Ravno radi tega, da njene dolžnosti spomnijo Evropo, ki si je napisala za geslo krilate besede »sloboda vsem«, ali ravno protivno dela, izdajajo osnivači svoj časopis poleg bolgarskega in hrvatskega tudi v nemškem jeziku, da nemški narod spozna, kakšne so želje Macedoncev in kakšno je njih stanje ne iz plačanih novinarskih člankov, nego iz peresa ljudi, ki so se rodili in odrasli v Macedoniji in ki poznajo njeno bedo in tegobo. Ko bi Nemčija spoznala pravo stanje stvari v Macedoniji, in ko bi bila za njeno avtonomijo, potem bi bilo nade, da bi se tudi izpolnila želja Macedoncem, kajti Rusije in Francoske ni treba za njo pridobivati.

V drugem članku se govori o predlogu ruskega carja Nikole II. glede večnega miru. Ta predlog, pravi omenjeni časopis, se more izpolniti in oživotvoriti, toda poprej je treba, da se vredi macedonsko vprašanje in vsa druga vprašanja, ki izvirajo iz opravičenega nezadovoljstva prebivalstva v tujih zemljah. Kar se tiče Macedonije, treba jej je dati avtonomijo, kakor jej je zagotovil berolinski kongres. Ali za to morajo poskrbeti pozvani državniki, katerim je izročena usoda raznih narodov, pa da se jedenkrat ravnajo po onej: vox populi, vox Dei. Iz vseh člankov se tedaj vidi, da časopis misli le na avtonomijo Macedonije; dobi li jedenkrat le-to, potem si bo že znala vrediti svoje domače odnošaje.

List izhaja vsakih 14 dni ter stoji na pol leta 4 gld. Radi dobre stvari in slovanske vzajemnosti je priporočila vreden.

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. decembra.

Položaj na Ogerskem. Mejem, ko se vladna Banffyjeva stranka in opozicija lasata, rekli bi, za prazen nič in celi teden razpravljata o vprašanju, kedaj naj se vrši volitev predsednika poslanske zbornice, nastopili so nekateri treznejše misleči Mažari drugo pot za pojasnenje zelo nejasnega političnega položaja. V pismih na svoje volilce ali na volilskih shodih razpravljajo pereče dnevno vprašanje, ako izvzamemo znanega Tiszo, ki je občinstvo navduševal samo za svoj načrt. Tako govori grof Moric Esterhazy v pismu na posl. Molnarja kot predsednika ljudske stranke v državnem zboru, ki najostreje obsoja obstrukcijo ter se le čudi, kako je mogel zaiti Molnar s svojimi tovariši v krog obstrukcionistov. Najbolj obširno se pa peča s položajem odstopivši zbornični predsednik Szilagyi v svojem zelo obsežnem pismu na svoje volilce v Šopronju. Mož obširno popisuje povstanek sedanje krize ter razne vladne namere, ki bi jih bila rada izvedla proti volji in na škodo naroda. Glavni povod za to pismo pa je dal, kakor se vidi na prvi pogled, zloglasni

kralj Rima, oni pomenljivi dan, ko je tudi nebo, podelivši mu sina naslednika, nekako pritrdilo, da je z njim, priznalo, da je njegovo delo opravičeno, ter mu dalo zagotovilo, da njegovo delo tudi ostane!

Ta večer pa so peli zvonovi jednako radostno, jednako zmagoslavno, kakor povodom bitek pri Austerlitzu in Wagramu, peli so v mrzlo, svetlo noč v proslavo ubogega Deteta, rokodelčevega sina, ki je bil rojen na slami v hlevu pred davnimi časi tedaj, ko so skrivnostni glasovi v neizmernih prostorih zvezdnatega obnebja oznavali: Slavo Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!

Cesar posluša polnočne zvonove, on se zamisli in pred oči mu stopi njegova neznana, divja mladost, polnočnica, katero je opravil njegov stric arhidijakon v stolnici v Ajaccio, spominjal se je, kako se je vrnila številna družina ono noč na dom, ki je pričal o srčno prestanem uboštvo, v duhu gleda plemenito svojo mater, ki je družini oskrbela okusen božični zajutrek, pri katerem so jedli tudi kostanj. Sin njegov, sin zmagonosnega cesarja in nadvojvodinje avstrijske ne bo okušal take reve, on bo vladar sveta!

Zunaj pa so v mrzli kristalni noči še vedno vabili zvonovi na polnočnico.

Pred tuilerijskimi vrati je vojak na straži

stopal urnih korakov sem in tje, da mu ne otrpejo noge od mraza; v tem trenutku se je gotovo spominjal kake molitve ali božične pesmi, katere se je naučil v domači vasi na kolenih svoje matere, in sladko se je zasmehljaj rezni vojak z brkami, spominjajoč se božjega Deteta v jaslicah. Cesar pa se ni zmenil za sveto vabilo zvonov, mislil je le na svojega sina in nakrat prevzelo ga je hrepenenje videti dediča svoje moči in svoje slave.

Dvigne se in vdari ob roki. Takoj se odpro vrata in v sobano vstopi Roustan. Na znamenje gospodarjevo vzame jedno izmej sveč in cesar gre za zvestim služabnikom po samotnih koridori naravnost v dvorano mladega kralja; z mahljem ukaže odstraniti se dojlji in ženskam, ki so se hipoma vzbudile, ter obstane sam ob zibelki svojega debelega novorojenca.

Kralj rimski spava sladko, trdno. Pod snežnobelo odejo, okrašeno s kordonom častne legije spava dete, drobno desno ročico ima na odeji in nad to žarno čistostjo, nad to nedolžnostjo, kakor je dete v zibelki, vidi se širok črno-rudeči trak kakor sraga krvi, kakor potok krvi, katero bo prelivati v nadi, da ta sedaj tako nežna glavica nosi kedaj najslavnejšo krono in da ta drobna ročica, sedaj ljubka in dražestna kakor pomladni cvet, kedaj objame kito raznih žezlov.

Napoleon opazuje svojega sina. In mislil je — in nikdar ni ponos človeški bolj ljubeznjivo božal kakega srca — da se bodo njegovi dvorjani dostojanstveniki, njegovi vojskovodje, slavnejši nego li junaki Homerjevi, njegovi ministri in senatorji odeti v zlato, priklanjali pred to zibelko s trepetom in spoštovanjem, in da bodo celo renegati Jakobinci, bivši morilci kraljev, ki sedaj nosijo cesarske livreje, komaj upali prositi dovoljenja, da smejo poljubiti to otroško roko.

Cesar stoji zamišljen in mej glasovi zvonov, ki tekmujejo mej seboj zvoneč k polnočnici, zdi se mu, da sliši, kako korakajo njegove armade, kako ropotajo bojni vozovi tam gori po ledenih cestah nemških in poljskih. Prevzet očetovskih želja misli bolj nego kedaj na veliko armado in na zmago nad Rusijo in Indijo in on prisega, da hoče vse prestole stare Evrope izročiti svojemu dediču. Dal mu je že mesto sv. Petra kot otroško igračo, novorojenec bo imel mej svojimi igračkami kmalu tudi druga sveta mesta.

Emir Meki! To je naslov, vreden kralja rimskega!

Zakaj pač niso Francozinje bolj rodovitne! Zakaj ne bi imel on nepremagljiv poglavar pod svojim poveljstvom milijon, dva milijona vojakov! Ves svet, vso zemljo prisvojil bi si on s svojo drobno roko!

Tiszev načrt. Ker ni mogoče podati obširneje vsebine njegovega zanimivega pisma, podamo le nekaj značilnejših stavkov. Protiustavno je, pravi, ako se sklepom parlamentarnih klubov pripisuje politična važnost in politična vrednost parlamentarnih sklepov. Lex Tisza je namreč samo sklep liberalne klike. Odgovornost, ki jo vlada na ta način deli z večino v zbornici, ni več odgovornost, in kontrola, ki jo izvršujejo s takimi izjavami vezani poslanci, pač ni več kontrola. — O povstanku krize, oziroma o obstrukciji pravi Szilagyi mej drugim: Že davno je bilo pričakovati, da se pokaže vsa nejevolja opozicije, ki bo onemogočevala parlamentarno razpravo, kajti drugače skoro ni mogoče, ako ni odgovora in pomoči na nobeno pritožbo. Dolžnost vlade je bila, pravočasno opraviti najbolj kričeče razmere in na ta način izpolniti pogoje mirnih parlamentarnih razmer. Te bi se bilo moralo zgoditi že tedaj, ko se še ni pokazalo nikako nasilje. Ako se ministerski predsednik ne čuti sposobnega za rešitev nalog, ki moraje rešene biti, naj raje izroči svoje mesto komu drugemu. Izgovor, da uživa popolno zaupanje krone, tu ne velja, kajti, koliko je bilo že ministerskih predsednikov, ki so uživali zaupanje vladarjevo in večine v zbornici, a so v kljub temu morali iti. — Sodbo o teh pomenljivih stvarkih prepušča Szilagyi svojim volilcem, katerim je še obljubil, da jim tudi osebno pojasni položaj. Listi trdijo, da je to pojasnilo najboljše izmed vseh dosedanjih.

Poslanec dr. Steinwender pred svojimi volilci. Kot smo že včeraj omenili, vršil se je v Beljaku, glavnem volilnem okraju poslanca dr. Steinwendera, volilski shod, na katerem je poročal poslanec o svojem delovanju v državnem zboru ter o položaju leve in novi strankarski taktiki. Navzočih je bilo mnogo nemško-radikalnih elementov, pa tudi lepo število socialnih demokratov. Toda že takoj pričetkom zborovanja se je pokazalo, da zrak v zborovalni dvorani ni posebno čist. Najpreje je poročal pravnik dr. Gödel iz Gradca o ogerski nagodbi ter o postopanju opozicije v avstrijskem parlamentu. Povedal pa je precej pikrih napram navzočemu poslancu, ki se je branil z vzkliki: Neumnost, nesmisel! Na to je stopil na oder posl. dr. Steinwender, ki je branil sebe in svoje sodruge, kolikor je vedel in znal, a mož ni imel sreče, kajti v kljub njegovim pojasnilom se je vsprejela resolucija, s katero se odločno obsoja nova taktika. Dr. Steinwenderu je takoj na to upadlo srce; izjavil je: Sit sem parlamentarnega življenja ter pripravljen odložiti mandat, ako mi na prihodnjem volilskem shodu le količkaj znatna manjšina izrazi nezaupanje. Končal pa je svoj govor z besedami: Predno se pa oklenem nemških radikalcev, grem raje s socialnimi demokrati ali pa s Slovenci. Te besede vzbudile so nepopisno nevoljo v krogu prusaških kričočev, tako da se je moral shod predčasno zaključiti.

Napoleon sanja, gluh za glasove božičnih zvonov, ne da bi se tudi za hip spomnil Onega, ki vlada v nebesih in ki se ozira na največja kraljestva, kakor na krtine. On sanja, ne videč v prihodajost, kako pokopujejo neizmerno njegovo armado v sneg in led ob Berezini, ne videč, kako je zadnja trofeja njegovih orlov vničena po angleških kroglih z vojniki pri Waterloo, ne videč sredi oceana pečine, kjer njega čakajo muke Prometejeve, ne videč v parku Schoenbrunnskem v pozni jeseni bledega tožnega mladeniča, z znamenjem avstrijskega reda na beli svoji uniformi, ki trga sprehajajoč se vele liste.

In ko cesar sanja še dalje v svojih velikanških domišljijah, predstavljajoč si vlado svojega sina in naslednikov svojega sina nad celim svetom ter samega sebe, Napoleona, da v teku časa postane bajna legenda, nov Mars, solnčni bog, zmagovalje obhajajoč nad svetovi — zvonovi še vedno zvoné radostno, zmagovalno, pretresujoče v slavo ubogega, neznanega Deteta, rojenega v Betlehemu, ki je v resnici zmagal svet pred devetnajstimi veki, ne z mečem in s krvjo, no z besedo miru in ljubezni in ki bo kraljeval nad duhovi na veke vseh vekov...

Strahovi pri Naprednikovih.

„Slov. Narod“ pripravlja svoje bralce po svoje na Božič in na konec leta. Strašansko veliko vé

V hrvatskem deželnem zboru se je vršila minulo sredo zelo burna razprava o predlogu Mil. Starčevića, naj se Dalmacija zopet zjedini s Hrvatsko. Znano je, da je to vroča želja vseh pravih Hrvatov, kateri pa nasprotujeta avstrijska in ogerska vlada, vsled česar je seveda protivna tudi zvesta banova stranka v hrvatskem deželnem zboru. Toda tokrat se pa ni bil boj mej to stranko in pravimi hrvatskimi zastopniki, marveč mej posamnimi člani zedinjene opozicije. Proti predlogu se je najpreje izjavil posl. Mazura, češ da se s tem predlogom meče narodu le pesek v oči. Potem pa je jel govornik naštevati nasprotja mej obema Starčevićema, kar je dalo povod burnim očitanjem. Predlagatelj mu je zaklical: Lažete, goljufate, čemu ste prišli sem? Posl. Frank je izjavil, da se ni nadjal, da bi se mogel najti Hrvat, ki bi nasprotoval tej ideji. Ako predlog ne prodre, zadene odgovornost (Mazura: Mene?) da Vas! Nato se obrne predlagatelj k Obzorašem ter jim očita, da gredo vedno tje, kjer jih potrebujejo. Proti predlogu oglašil se je tudi Domovinaš Banjević, za njim pa je zopet Starčević nadaljeval napade na pesamne člane koalicije. — Nam sicer še ni znano, iz kakih razlogov je bilo toliko nasprotja pri razpravi o tem predlogu, kateremu je konečno pritrdila tudi večina, seveda šele v prvem branju, a gotovo ni veselo znamenje, da vlada nesporazumljenje mej hrvatskimi poborniki v dobi, ko je treba največje solidarnosti in opreznosti v boju zoper vladno, protihrvatsko stranko.

Karlistično gibanje v Španiji postaja v kljub nasprotnim vladnim zatrdilom vedno bolj nevarno. Posebno živahno se gibljejo karlisti v pokrajinah Geroda in Levida in v nekaterih krajih baskijskih pokrajin. Vkljub temu pa sedaj še ne preti posebna nevarnost, ako bo vlada količkaj oprezno postopala. Prostovoljno ali neprostovoljno odlašanje pretendenta don Carlosa omogočuje vladi, da se pripravi na vse eventualnosti v največjem miru in lahko razbije vse njihove načrte. Še bolj nevaren je pa za karliste sedanji zimski čas, ker vlada v njihovih vrstah veliko pomanjkanje. Toda, kakor se zdi, vlada še vedno ne upa poseči po vspešnejših sredstvih deloma radi tega, ker jej daje preveč opravka ameriška vlada z mirovno pogodbo, deloma pa, ker ji nedostaja gmotnih sredstev in resne volje za izvedbo večjih načrtov.

Makedonski odbor je zopet pridno na delu. Na zadnjem makedonskem kongresu v Sofiji se je odobrila nova spomenica, katero predloži odbor vsem velesilam. Vsebina je deloma že znana: popolna avtonomija, domače vojaštvo, krščanski glavni guverner, to so najtehtnejše zahteve pobornikov za osvobodjenje Makedonije iz neznanega položaja. Posameznostij odbor dosedaj še ni objavil, ker jih poprej predloži poslaništvu v Carigradu. Za spomlad napovedujejo prvi silnejši poskus v dosego svojega namena. Ako do spomladi ničesar ne dosežemo, ako se ne uvedo reforme, izjavil je jeden članov makedonskega odbora, po-

kazati hočemo evropskim velesilam, kaj se prav razoroženje. Kako nameravajo pričeti to tako odločilno akcijo, seveda še ne povedo, a najbrže so se preslabi, da bi imeli dovolj poguma za tako podjetje.

Blokada na Kreti odpravljena. Povodom prihoda novega guvernerja na Kreto so izdali evropski admiralji v sporazumu z odnosnimi vladami naredbo, vsled katere je odpravljena dolgotrajna blokada na Kreti, ki je ovirala promet zunanjih držav z otokom in seveda precej škodila prebivalstvu. Le za orožje in strelivo ostane blokada tudi nadalje v veljavi, dokler se krečanske razmere do dobrega ne uredi.

Cerkveni letopis.

Pastirski list ljubljanskega kneza in škofa duhovščini.

Premili bratje v Kristusu! Gotovo pričakujete, da Vam prav hitro povem, kaj sem na podlagi Vaših posvetovanj sklenil o nameravanih naših zavodih in misijonih. Jaz sam želim, odkriti Vam svoje misli in Vam na srce položiti svoje dobro premišljene sklepe, proseč Vas, da je kar mogoče natančno izvršujete. Ne morem se pa ustaviti želji svojega srca, ki me sili, naj tudi Vam vsaj nekaj povem o svojem potu v Rim in Vas povabim na skupno romanje v Jeruzalem leta 1899.

1. Pot v Rim.

Kakor Vam je znano, šel sem v Rim poklonit se sv. Očetu, kar se res spodobi novemu škofu. Hotel sem pokazati, da v sv. Očetu spoštujem samega Gospoda Jezusa Kristusa, vrhovnega poglavarja katoliške cerkve, nezmotljivega učitelja vseh narodov; hotel sem v osebem razgovoru še bolj razplamtiti ono ljubezen, ki mi od nekdanj gori v srcu do rimske stolice, in še bolj tesno utrditi vez, ki veže vsacega katoličana, posebno pa mene, škofa, z neobhodno potrebnim središčem premogočnega kraljestva Jezusovega na zemlji. Poleg tega sem pa tudi nameraval vsaj imenitnejšim prevzvišenim kardinalom in svetovalcem sv. Očeta razložiti svoje nazore, svoja načela za upravo in vlado prelepe ljubljanske škofije, da okrepljen in podučen morem toliko bolj odločno delati, — če treba tudi trpeti — za Boga, za cerkev, za v skrb mi izročeno ljudstvo s pomočjo gospodov duhovnikov, ki naj bi se svojega škofa tako tesno oklepali, kakor se oklepa on svete rimske stolice.

Na potu v Rim sem romal v Lurd, kjer deli preobilne milosti iz božjega Srca Jezusovega brez madeža izvirnega greha spočeta Devica Marija in kamor roma vsa Evropa, kamor hité iskat dušne in telesne pomoči ljudje iz bornih kočic, pa tudi prebivalci sijajnih palač. Na ta sveti kraj sem pohitel tudi jaz, da tam v svetišču razlijem pred prečisto Devico Marijo vse svoje srce, vse svoje skrbi in bojazni, vso svojo vnetost in ljubezen; pohitel sem tje, da se, sedaj že nekoliko skušen v škofovskih pretežkih in preodgovornih poslih,

pripovedovati strmečim bralcem svojim o duhovih in strahovih, katere baje vidijo nekatere bojazljive babnice po našem mestu. Tako pristno, kakor bi jih občutilo njegovo vredništvo, popisuje „Narod“ čutila, ki navdajajo srca starim babam, kedar govore o teh strahovih. Zdi se, kakor da bi list občutil strašno veselje, da vidi sploh kje, če tudi seveda ne v lastnem vredništvu, duha, pa bodi kakoršen koli. Posamezne pojave duha zna popisavati omenjeni list res natančno, dasi o duhu samem na sebi ne vé povedati ničesar. Ne štejem mu tega v zlo, saj o stvari, katere človek ne vidi in ne čuti, tudi govoriti ne more. Vsi ti popisi sestavljeni so po Veseljakovem (Lustige Person) predpisu v prvem delu Fausta: „Lasst Phantasie mit allen ihren Chören, Doch, merkt euch wohl! nicht ohne Narrheit hören!“

Poglavitni namen »Narodov« je pri tem seveda, udrihati po strani po duhovščini, ki je baje, — ali tudi v resnici ali ne, zato se »Narod« ne briga, — skušala v dotiko priti z dotičnimi duhovi. Tako nazadnjaštvo v modernih časih! Pri tem je »Narod« posebno na muho vzel tiste duhovne, kateri so dobili kak red ob priliki zadnjega odlikovanja. Red sicer nima ničesar opraviti z duhovi, razun s tistimi, katere pozna »Narodovo« vredništvo prav dobro, ker so v njega bližini, in kateri so razburjeni, ker — niso dobili reda. Zatorej zbadajo dotične gospode, katerih prsi diči red.

Naj pri Naprednikovih ne govoré vedno o duhovih in strahovih, sicer bi se utegnili primeriti, da se tudi pri njih udomači strašenje. K njim bi seveda ne zahajal Asmodeus, ali kak drug izmed hudih duhov, ampak nedolžni Prismodeus, kateri se je v zadnjem času večkrat potikal po njihovih predalih.

Po noči, kedar bi gospodje uže zapustili vredništvo, ko bi se torej lahko tam pokazal duh, če tudi skromni Prismodeus, vpeljal bi tega zbor duhov v vredništvo.

Prismodeus bi govoril nekako tako-le: Nikarite misliti, da moje ime kaj pomenja. Jaz sem samo skromen moderni duh. Stanujem že dolgo v leposlovji, ker se pa tam že dolgočasim, hodim v vredništvo »Naroda«, katero učim iskati strahov in duhov. To je modernim, »na vrhuncu novodobne izomike stoječim« ljudem potrebno, da lahko smešijo klerikalce, dasi sami verujejo v špiritizem in enake »moderne« prikazni.

Zbor duhov:

Prismodeus, o! moderni duh Ti,
Zbor duhov prepeva Tvojo čast!
Iz modernih glav Ti ne izpuhti,
Ti modernih si možganov last!

Do danes pa se še ni slišalo, da bi bili poskušali »panati« pri »Narodovem« vredništvu ta strah. Jim mora že ugajati!

z nova priporočim njej, ki je sedež modrosti, da iz vsega srca molim za Vas, premili duhovni bratje, za vse verno naše ljudstvo, za vzburkano Avstrijo, za katoliško cerkev in za vesoljni svet, da naj bi vsi spoznali Boga Očeta in Sina njegovega, Jezusa Kristusa.

Ne bom pripovedoval, kako potolažen in miren in radosten sem se odpeljal iz Lurda in kako so me osrčili sv. Oče za previsoko službo, katero mi je po njihovih rokah podelila previdnost božja. Omenjam le to, da Vas, premili bratje duhovni, sveti Oče prav posebno blagoslovljajo. Vprašali so me resno in skrbno, kakšni da so duhovniki v ljubljanski škofiji, li živé in delujejo v cerkvenem duhu? Razvedrilo se jim je čelo in lice zažarelo, ko sem prav s prepričanjem mogel zatrditi, da velika večina mojih duhovnikov res živi in deluje v cerkvenem duhu, kar najbolj svedoči vedno bolj pogostno prejemanje svetih zakramentov, množče se Marijine kongregacije in živahno udeleževanje duhovnikov v pomoč raznim oškodovanim stanovom v narodu, da se reši to, kar se more rešiti. Sv. Oče so sploh vse odobrili, več besedij pa so še posebno spregovorili o prekoristnih Marijinih kongregacijah, o katerih želé, naj se v kolikor mogoče širijo in dobro vodijo. Najbolj so pa odobrili naše namere o novih zavodih, o katerih bom takoj spregovoril. Rekli so: »To delo škofa, duhovnikov in ljudstva blagoslovjam iz prepolnega srca, pa ne samo to, ampak tudi pri svojih molitvah se ga bom spominjal in prosil Boga, da je srečno dovršite.«

2. Naši nameravani zavodi.

Toliko, premili bratje duhovniki, o prekrasnem mojem popotovanju. Sedaj pa še nekaj bolj točnega o zadevah, za katere sem Vas povprašal v pozivu z dne 30. avgusta t. l. (»Škofijski list« 1898, VI. 46, st. 101.) Vsaj sem ravno na te zadeve ves čas mislil in se skušal v domovini in zunaj domovine potujoč podučiti.

Najpoprej presrečna zahvala č. gg. dekanom, ki ste sklicali pastirske shode, da se o stavljenih vprašanjih posvetujete in meni s svetom pomagate. Bog naj Vam plača in vsem duhovnim pastirjem, da ste se prizadevali vse dobro premisliti in meni modro svetovati. Odlikovali ste se posebno dekaniji cerkniška in litijska.

Plod Vašega svetovanja, mojega premišljevanja in pregledovanja, ter poučevanja je gledé na zavode ta-le:

a) Sezida naj se »seminarium puerorum« točno po želji sv. tridentinskega cerkvenega zbora, kjer se bodo vzgajali vsi oni, ki so tako srečni, da jih Bog kliče v duhovski stan; v zavodu samem morajo imeti vso vzgojo in ves poduk, torej popolno gimnazijo, kjer bodo podučevali profesorji-duhovniki. Semenišče mora imeti prostora vsaj za 200 dijakov.

b) Sezida naj se tik semenišča konvikt za one gimnazijske učence, ki se bodo po dovršeni maturi posvetili kateremukoli svetovnemu stanu. V konviktu se bodo krščansko vzgajali, v semeniški gimnaziji pa podučevali v vseh dotičnih predmetih, kakor predpisujejo državne postave.

c) Poslopja se bodo sezidala na obsežnih in zdravih zemljiščih škofijske pristave v Ljubljani, kjer bo dovolj prostora za nje, za vrt in za igrišče.

Leta 1899 se bodo napravili načrti in izposlovale potrebne dovolitve; nadaljnja tri leta se bodo zidalo in pripravljalo; peto leto pa se bodo zavodi odprli. Skrbelo se bo, da se dijaki dobro izvežbajo ne samo v slovenskem, ampak tudi v nemškem jeziku.

d) Stroški za zidanje bodo presegli pol milijona goldinarjev. Polovico te svote imam že v rokah. Za ostalo pa prosim, da poskrbimo mi in dobro, če tudi siromašno, naše ljudstvo. Prosil sem že kompetentne oblasti, da mi dovolijo vporabiti nekatere cerkvene denarje. Katere in koliko, naznanil bom o svojem času. Razven tega pa Vas prav iz dna srca prosim, premili bratje duhovniki, za te-le stvari:

1. Kar si morete od svojega premoženja odtrgati, darujte v ta namen.

2. Odločite malo svotico darovati na leto, kakor ste mnogi, meni na veliko tolažbo in veselje, že sklenili. Prosim Vas, gg. dekani, da takoj z novim letom vse to uredite, da morebiti po svojih župnijah pošljete polo, na katero naj vsakdo zapiše, koliko je pripravljen vsako leto žrtvovati.

Prosim, da me o točki 1. pojedini gospodje, o točki 2. gospodje dekani v prihodnjem letu 1899 do meseca majnika obvestijo, ker moram to pravodobno vedeti, da morem nadalje postopati.

3. Spominjajte se naših zavodov v svojih oporokah.

4. Vsaki kvaterni teden naj se opomni ljudstvo, da žrtvuje vsaj po 2 krajcarja na osebo. Vem, da bodo na več krajih družine, ki tudi tega ne bodo zmogle; toda, ali ne bodo druge precej lahko toliko več dale, da vender le pride povprečno po 2 kr. na osebo? V vsaki vasi naj se odbere pošten mož ali vneta ženska, da denar pobere in prinese gospodu župniku. Darovalce in pobiralce sv. Oče prav posebno blagoslovljajo. V Ljubljani in še v katerem večjem mestu bi se morda mesto teh zbirk vsake kvatre napovedalo darovanje.

5. Opomnite ljudstvo, naj pri oporokah na te zavode ne pozabi, posebno oni ne, ki nikogar nimajo, za katerega bi bili dolžni poskrbeti.

6. Štipendij za sv. maše in festis supressis, za katere smete po apostolski dovolitvi z dne 18. maja 1896 (Škofijski list 1898. I. 7. str. 14.) prejemati miloščino, naj se v ta namen pošilja škofijskemu ordinarijatu vselej v mesecu januariju in juliju za pretečenega pol leta.

e) Ali kako se bodo zavodi vzdrževali? Kdo bo poučeval?

1. Ker se bo za sezidanje poslopij moral potrošiti velik del dosedanjega Alojzijeveškega kapitala, ker si moramo prizadevati, da v semenišče sprejmemo dijake kolikor mogoče brezplačno, pa tudi v konvikt po kar se da nizki ceni, moramo poskrbeti za zadostne fonde, da se bodo pokrivali ogromni stroški za vzdrževanje. Za te nam bodo služili vsi zgoraj omenjeni dohodki sub d) 1 do 6, katere bomo morali pobirati resp. dajati ne samo pet let, dokler se bo zidalo in vse vrejevalo, ampak tudi pozneje vsaj še deset let.

Vsakoletni prinosi ne bodo za poedine ravno preveč težki, ali v petnajstih letih bomo z njimi postavili lepe narodne in cerkvene zavode, ustvarili velik fond za vso slovensko mladino, ki bo tudi za svetne poklice številnejše mogla študirati, vsaj se bodo mogli v konvikt mladeniči ravno zavoljo fondov za kaj malo letno plačo sprejemati. Pomislite, kolika korist za katoliški naš narod! In to moremo s primerno majhnimi žrtvami doseči in zagotoviti v petnajstih letih!

2. Ker za sedaj nimamo nobenega reda, ki bi mogel vodstvo in podučevanje v teh zavodih prevzeti, pa tudi nikakoršnega upanja ni, da bi se to kmalu omogočilo, moramo misliti na naše svetne duhovnike, kakor jih imajo v Gradcu, v Lincu, v Briksenu, kjer podučujejo s takim uspehom, da zavodi tudi slove z ozirom na poduk. Prosim torej duhovnike, posebno one, ki so še mlajši, pa bi hoteli in želeli pripraviti se za proforski poklic, naj se mi oglase do velike noči leta 1899 in tudi naznanijo, kateri predmeti bi jih veselili. Ta poklic bi moral nas vse navdušiti; saj bo slavno in koristno za nas, za narod in za cerkev, ako bomo imeli tudi v raznih svetnih predmetih strokovnjake iz duhovskega stanu, strokovnjake, ki bodo žive priče, kako lepo se strinjajo vera in znanost, učenost in pobožno življenje!

Ako bo kdo dotičnih mogel sam zmagati stroške za vseučilišne nauke, nam bo drago; ako pa ne bo mogel, bomo morali mi za to poskrbeti. Upam, da se bo oglasilo dobrih, darovitih, delavnih in res pobožnih duhovnikov, pa bomo v štirih ali petih letih imeli zavode in profesorje. Bog daj na priprošnjo brezmadežne Device in Matere božje Marije!

3. Nameravani misijoni.

Povoljni so tudi odgovori dekanijskih sestankov o duhovnih vajah in misijonih, kateri naj bi se obhajali zadnji dve leti sedanjega veka, da se dobri naš narod še bolj moralno poživi in v veri potrdi, da bo mogel zmagovalno prebiti vse dušne in telesne skušnje, ki ga v bližnji prihodnosti čakajo. Ne dá se tajiti, da morejo nastati strašne, svetovne vojske, da Evropo, torej tudi nas utegnejo zadeti druge grozne časne nesreče, da se bo neprenehoma poskušalo, kako bi se odpad od krščanstva še bolj razširil in se ljudstvo zapeljalo. Proti tem in sličnim nevarnostim moramo mili

naš narod, naše očete in matere, brate in sestre oborožiti, da ne padejo, da se ne izgube, ampak zveličajo. To je pa le mogoče, ako ostanejo verni in čednostni, ako ostanejo zvesti Gospodu Jezusu Kristusu ter si prizadevajo živeti po svetih in edino zveličavnih njegovih naukah.

Da ta duh vere, da zvestobo do Zveličarja in do njegove katoliške cerkve v našem narodu še bolj pobudimo in učvrstimo, za to naj nam pomaga delo misijonov in duhovnih vaj prihodnji dve leti tako urejeno, da se bodo skoraj vsi verniki enega ali drugega mogli udeležiti.

Hvala Bogu, Gospodu Jezusu Kristusu in pa prečisti Devici Mariji, da ste se, premili bratje duhovniki, za to težko ali prevažno delo tako navdušeno odločili in v odgovorih na moja vprašanja izjavili!

Prosim Vas, č. gg. dekane, da se dogovorite s č. gg. župniki svoje dekanije:

1. Kje in kedaj naj se sveti misijon obhaja ali ponovi, ali pa naj se obhajajo tridnevne duhovne vaje za posamezne stanovce;

2. Kateri gospodje bi, kot najboljši govorniki, hoteli prevzeti govore in podučevanje tam, kjer se redovniki ne bi mogli dobiti.

To treba kmalu odločiti, da ne bo prekasno. Na drugem mestu priobčujemo načrt za prave misijone, pa tudi za tridnevne duhovne vaje, katere bi se mogle morebiti še lažje in še koristnejše izvesti. Tvarina je naznačena in sicer trovrstna, da bo kaj razlike; duhovni pri istem svetem misijonu naj se drže vsi tvari naznanjenih sub A, ali onih sub B, ali onih sub C.

Prosim pa prav srčno in silno vse častite gg. dekane, da to zadevo hitro za obe leti odredite in načrt vsega dela, namreč kje in kedaj se bodo obhajali misijoni ali pa duhovne vaje, sporočite škofijskemu ordinarijatu.

Delo, prizadevanje in žrtvovanje vseh bo Gospod blagoslovil. Zaupajte na njegovo pomoč. On bo srca vodil in mečil, On bo poslušavce razsvetlil in imeli bote obilnega vspeha in krasnega sadu. On bo pa tudi Vas razveselil in Vam dal preobilnih milostij, da bote mogli svetemu svojemu poklicu primerno živeti pa govoreč z Gospodom: »Consummatum est«, »Pater in manus Tuas commendo spiritum meum« srečno in blaženo umreti.

4. Na pot v Jeruzalem!

V Rimu želé, da se koncem tega stoletja priredé večja narodna romanja v sveto deželo, v Loreto in Rim, pa v Lurd. Sv. Oče so to željo odobrili. Dotični komité je sicer nekako zadremal, ali vendar naj bi se prelepa ideja ne opustila. Kako lepo bi bilo in koristno, ko bi leta 1899 narod slovenski odposlal svoje zastopnike v sveto deželo, poslal na mesta, kjer se je Gospod Jezus rodil, kjer je učil, za nas trpel in umrl, ter s slavnim svojim vstajenjem od mrtvih zapečatil resnico vsega, kar je učil, posebno resnico, da je obljubljeni Odrešenik, pravi Sin božji.

Ko to berete, z ramami zmajujete, kaj ne? Ali počakajte, premili bratje duhovniki, da Vam stvar razložim. Bil sem potujoč v Rim nekoliko ur v Briksenu. Tam naletim na vpokojenega, večini gotovo poznane polkovnika, Himmeln. On je letos osnoval in vodil v sveto zemljo romarje iz Tirolske. Bilo jih je pet sto samih mož, med njimi okoli 108 duhovnikov. Vsi duhovniki so mogli tudi na ladiji vsaki dan maševati, in vsaki dan je bila velika maša z govorom. Imeli so dovolj prostora, da so lepo prenočili na ladiji in na svetih krajih. Dobro in obilno je bilo poskrbljeno za vse telesne potrebe. Rabili so 21 dnij, ter se vsi zdravi, veseli, zadovoljni in vtrjeni v veri vrnili domov. Koliko so pa potrošili? Samo po 120 gold. v drugem, po 150 gold. v prvem razredu! In še jim je ostalo okoli 13.000 gld., kar so koristno naložili za podlago prihodnjemu romanju.

Ali bi se ne moglo dobiti tudi 500 slovenskih mož, ki bi mogli potrošiti 120 do 130 gld.? Pa bi šli, ne kot radovedni popotniki, ampak kot pravi romarji za se in za naš narod na ona najsvetejša mesta na svetu? Ali bi se na potu sami ne vneli, navdušili iz nova za vero Kristusovo in katoliško cerkev? Ali ne bi prišedši domov tudi zaostale svoje domače pobudili in vneli, pripovedujoč jim, kar smo videli in čutili? To bi bilo koristno in lep zvršetak zamotanega devetnajstega veka.

Premili bratje duhovniki, pomislite to! Sirite to idejo med ljudstvom, pa ideja naj preskoči tudi meje naše škofije na vseh straneh, in naj razgreje tudi srca bratov naših, Slovencev po Štajerskem, Koroškem, Goriškem in po Istri. Gospod polkovnik Himmel bo prišel o veliki noči k meni, da me točno poduči, potem bom načrt proglasil in ako se oglasi 500 slovenskih mož, romali bomo meseca oktobra 1899 v Jeruzalem.

Prosim Vas, premili bratje duhovniki, da izvolite uvaževati vse, kar sem Vam povedal in razjasnil, pa pogumno na delo: pomagal bo Bog!

Naj Vas blagoslovi vsemogočni Bog Oče, Sin in sv. Duh. Amen.

V Ljubljani, na dan sv. Nikolaja 1898.

Anton Bonaventura,
knez in škof.

Slovstvo.

Voditelj. Tega bogoslovnega lista je te dni izdan IV. zvezek, zadnji tekočega leta, ki objavlja zanimive razprave, razna poročila in drobtine, pojasnjuje razne stroke bogoslovne vede. Uredništvo in upravnništvo lista naznanjata, da si je »Voditelj« vključ skromnemu začetku pridobil precejšnje število sodelavcev in naročnikov. Prihodnje leto bo »Voditelj« izhajal, kakor dosedaj po štirikrat na leto, obsegal pa bo vsak zvezek najmanj šest pol, naročnina mu je zanaprej 2 gl. na leto, gotovo zelo nizka cena za toliko tvarino. List toplo priporočamo in se v vsem strinjamo z uredništvom, ki pravi: Ako se le združimo in pogumno lotimo dela, lahko si vstvarimo odločno glasilo na Slovenskem za vzvišene bogoslovne vede. — Naročnina in dopisi se pošiljajo: Uredništvo »Voditelja« v Mariboru, stolno župnišče.

Katoliški Obzornik. Pred seboj imamo že I. zvezek »Katol. Obzornika« za prihodnje leto 1899. Ko smo prečitali vsebino tega zvezka, reči moramo, da smo se je zelo razveselili, ker nam ta zvezek podaja res krasnih, dovršenih sestavkov. Objavlja nastopne razprave: Ali moderno svetovno naziranje zadovolji duha in srce. (Dr. Aleš Ušeničnik). — Darvinizem in človek. (Sestavil A. B.). — Marksizem razpada. (Dr. J. E. Krek). — Ali se drži »Sl. Narod« res tesno in brezpogojno načel katoliške vere. (Dr. Aleš Ušeničnik). — Kaj bi bilo vzrok moderni novi struji pa P. L. Coloma in njegov realizem. (Fr. S. Finžgar). — Ljubljansko vseučilišče. (V. Steska). — Tolstoj o umetnosti. (Priobčil G. F.). — Slovstvo. — Drobtinice. — Že iz samih naslovov posameznih spisov je razvideti, kako obširno je obzorje, v katerem se suče »Kat. Obzornik«. Kedor se hoče prepričati, kako temeljit je obseg teh razprav, naj jih čita. — List vsem vedoljubom priporočamo v naročilo. »Katoliški Obzornik« izhaja štirikrat na leto. Velja 2 gl. 50 kr. Naročnina naj se pošilja na: dr. Aleš Ušeničnik v Ljubljani (stolno župnišče).

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

Ljubljana, 28. decembra.

V današnji izredni seji se je najpreje nadaljevala razprava o proračunu mestnega zaklada za l. 1899 počenši s IV. poglavjem. O posamnih postavkah je poročal odb. Senčkov. Četrto poglavje »zdravstvene in blagotvorne zadeve« se vsprejme brez znatnejših sprememb. Pri poglavju »šolstvo, znanost in umetnost« se pri postavki za vzdrževanje poslopja mestne šole na Barju, ki se zviša od 100 na 400 gld., vsprejme resolucija, naj mestni magistrat skrbi za večjo snažnost in red ter za boljše vzdrževanje tega poslopja, pri postavki za realko, ki je vsprejeta s 3854 gld., pa je odb. Žužek navedel nekaj kričečih nedostatkov na tej šoli, ki je sicer državna, a jo morata podpirati mesto in dežela. Ptujci, Slovencem neprijazni profesorji na tem zavodu se, vsaj nekateri, več pečajo s politiko, nego z odgojevanjem mladine. V tem se posebno odlikuje profesor dr. Binder, ki je znan kot ud centralne nemške stranke in glavni agitator ob vsaki priliki, kadar velja boriti se proti Slovencem. Okolu sebe zbira ta množica mladine ter jo zavaja v kraje in prostore, kjer se vrši Votanov in Bismarckov kult. Preiskave, ki se sem ter tje uvedo v takih slučajih, vrše se tako, da se zvali vsa krivda na zapeljane dijake, ki morajo hajlanje plačati z izključenjem. Napram takim kričečim razmeram ne sme molčati občina, ki posebno v šolskem oziru vse drugače

ustreza zahtevam Nemcev, kakor pa ti slovenskim zahtevam. Govornik vsled tega v posebni resoluciji naroča magistratu, naj se s posebno peticijo obrne do naučnega ministra, da odstrani z realke te vrste nemško-nacionalno osebje, ter ob enem zapre, da se sicer mora črtati postavka za realko. Poleg tega naj pa naši poslanci v deželnem zboru vlado resno opozarjajo na ta nedostatek.

Odbornik Lenč pritrjuje besedam predgovornika ter dostavlja, da je pri vsem tem največ kriva deželna vlada, ki vso to agitacijo za »Alldeutschland« jednostavno prezira. Konečno predlaga, naj se v peticiji na ministerstvo naravnost navede ime prof. Binderja.

Resolucija s tem dostavkom se vsprejme vključ izjavi poročevalca, da je ne more priporočati.

Pri pokritju v istem poglavju predlaga odb. Žužek, naj se proračunane obresti obligacij skupnega realčnega zaklada znižajo od 1243 na 1048 gld., ker je treba prispeti k stroškom za napeljavo električne luči v realne prostore. V to svrhu se je namreč plačalo na račun deželnega in mestnega zaklada 4480 gld., kar pa ni v soglasju z obstoječo pogodbo, ker se je napeljala elektrika tudi v ravnateljstvo, stanovanje, telovadnico, šolske prostore nemškega šulvereina in nekatere druge prostore, ki so v oskrbi kranjske hranilnice oziroma drugih faktorjev. Vsled tega predlaga resolucijo, naj magistrat v tem oziru poizveduje ter posreduje, da k tej svoti prispevajo tudi ostali faktorji, ki potrebujejo posamezne prostore. — Nasvetu se pritrdi.

Precej znatnih sprememb je nasvetoval poročevalec pri poglavju »izredna potrebščina«. Iz proračuna se je izločila svota 9000 gld. za kanalizacijski načrt, ker se mora pokriti iz regulčnega zaklada, dalje 8200 gld. za trotoar v »Zvezdja« med Gledališko stolbo in Šelenburgovimi ulicami, ker se ni dognano, kako se spremeni v tem delu nivel, posebno ako se na dosedanjem mestu zgradi deželni dvorec, ter konečno znesek 4000 gld. za napravo stanovanja za mestnega vrtnarja v mestni drevesnici, ker je bolje, da se mu prepusti jedno stanovanje v tivolskem gradu. Poslopje, v katerem je dosedanje vrtnarjevo stanovanje, se proti najemni prepusti gostilničarju Ederju za hleve in se mu ob enem ukaže podreti sedanjo podrtijo.

Matici slovenski dovoli se v podporo za izdajo slov. stenskega zemljevida 300 gld., ki se pa izplačajo še le tedaj, ko bo delo dovršeno. Za kanal od Mesarskih ulic po Poljanski cesti in po Delavniških ulicah do Ljubljani se dovoli svota 10.645 gld., toda kanal se sme pričeti graditi še le, ko bo izdelan in odobren kanalizacijski načrt. Za napravo trotoarja ob desni strani Karlovške ceste je proračunjenih 5000 gld., vendar pa je poprej določiti in uravnati nivel na vsej Karlovški cesti. S tem se bo izpolnila jedna izmej želj šentjakovskih hišnih posestnikov.

Postavka za društvo »Gospodinjska šola« se na posebno toplo priporočilo odb. dr. Majarona zviša od 100 na 300 gld. ter ob enem vsprejme resolucija odb. Šubica, v kateri se z ozirom na razne seveda neopravičene pritožbe gostilničarjev izraža nada, da bo zavod, posebno pa kuharska šola, tudi nadalje deloval tako, da ne bo škodoval obrtnikom.

Soglasno se vsprejme nadalje naslednji predlog: Mestna občina izjavlja, da je voljna v slučaju, da se ustanovi vseučilišče v Ljubljani do l. 1908, prispevati k ustanovnim stroškom svoto 50.000 gld. in v to svrhu vsako leto od 1899 do 1908 dovoliti znesek 5000 gld., ki se do uporabe plodnosno naloži. Narasle obresti se porabijo za svedobne ustanove. Ko bi bilo pa treba vplačati celo svoto pred določeno dobo, naj se v to svrhu najame potrebno posojilo. O tem sklepu naj se obvesti vlada in naučno ministerstvo. — Na podlagi tega sklepa se je vstavil v proračun znesek 5000 gld.

Odb. Pavlin v posebni resoluciji naroča magistratu, naj se gledé nedostatkov ob novi Bleiweisovi cesti obrne do ravnateljstva državne in južne železnice, posebno da se odstranijo pasajo ovirajoči telegr. drogovci in napravi prehod na državno železnico.

Župan pripomni, da je magistrat v tem oziru že storil potrebne korake.

Odb. Turk predlaga, naj se z ozirom na izražene želje v jedni zadnjih sej dovoli 1500 gld. za posipanje ceste v mestni log. Po izvajanjih poročevalca, da se bo v to svrhu potrební znesek pridobil pri dovoljenih svotah, definitivno pa o tem sklepalo, ko bo izgotovljen podrobnejši načrt, se predlog odkloni.

Ko se še odobre postavke »mestne davščine« in proračunana svota za posebne mestne doklade zniža od 80.000 na 72.000, se odobri tudi v tretjem branju proračun mestnega zaklada, ki izkazuje konečno 265.794 gld. redne in 69.177 gld. izredne, toraj 334.971 gld. skupne potrebščine ter 339.840 gld. skupnega pokritja, tedaj 4869 gld. prebitka, in katerega glavne postavke objavimo na drugem mestu.

Prošnjam hišnih posestnic Kristine Schinzelove na sv. Petra cesti in Marije Čemažarjeve v Gospod. ulicah ter posestnika Matije Kunca v istih ulicah za brezbremski odpis sveta, ki se je odstopil mestnej občini za cestne namene, da se jim more izplačati dovoljeno šodstotno posojilo, se na poročilo odb. dr. Stareta ugodi.

O potrditvi odbora prostovoljnega gasilnega društva v Ljubljani poročajo odb. dr. Hudnik. Po paragrafu 19. društva. pravil ima mestna občina nadzorovalno pravico nad delovanjem tega društva. Ker pa odbor vključ temu, da je velika večina društvenih članov Slovencev, noče vpoštovati sklepa obč. sveta glede slov. uradovanja in ima društvo, razven kočevskega jedino na Kranjskem, še vedno nemško poveljevanje, so soglasno sklene, da se potrditev odbora, izvoljenega na letošnjem občnem zboru, pusti in suspenso, ob enem pa vodstvu naroči, da v kratkem skliče občni zbor, pri katerem naj se sklepa o uvedbi slovenskega poveljevanja.

Ulica mej Gorupovimi hišami od Rimske ceste v njeni bod.či podaljšavi do Mirja, katere dolžina je projektovana na 102 m in je že sedaj 65 m dolga, se na predlog odb. Žužeka krsti na ime »Gorupova ulica« po častnem meščanu ljubljanskem in veletržcu na Reki Jos. Gorupu, katerega se sklene o tem ukrepu obvestiti.

Jedna točka se odstavi z dnevnega reda, ostala poročila personalnega odseka se pa obravnavajo v tajni seji.

Odb. dr. Hudnik k sklepu interpeluje župana radi javne tehtnice, katero je Jan. Ogorelec na Rimski cesti proti odredbi magistrata mesto na dvorišču namestil na vrtu ob Rimski cesti, postavil nad njo večjo lopo ter napravil v zidu dvoje po 5 m širokih vrat, kar v obilni meri kazi lice mesta in je radi le 7 korakov široke ceste neizogibno motenje prometa. Interpelant vpraša župana, ali mu je kaj znano o tem in kaj namerava ukreniti, da se odstrani kričeči nedostatek. Župan pojasni, da se je to zgodilo žal po krivdi mestnega magistrata, ker je magistratni gremij na poznejšo prošnjo Ogorelčeve dovolil zgraditi lopo in napraviti vrata, a le proti reverzu, ki daje magistratu pravico, dano dovoljenje takoj preklicati, ako bi se oviral promet. Do tedaj pa župan ne more ničesar ukreniti.

Interpelant se z odgovorom ne zadovolji in naznani nujen predlog za odpravo nedostatka.

Tedenski koledar.

Nedelja, 25. decembra: Božič. Rojstvo Gospodovo, evang.: V začetku je bila Beseda. Jan. 1. — Ponedeljek, 26. decembra: Štefan muč. — Torek, 27. decembra: Janez evang. — Sreda, 28. decembra: Nedolžni otroci. — Četrtek, 29. decembra: Tomaž Kantvar., David kralj. — Petek, 30. decembra: Nicefor m. — Sobota, 31. decembra: Silvester p. — Solnce izide 30. decembra ob 7. uri 48 min., zaide pa ob 4. uri 19 min. — Lunin spremen: Ščip 28. decembra ob 12. uri 37 min. po noči. — Musica sacra: V nedeljo, 25. decembra v stolni cerkvi pontifikalna maša ob 12. uri po noči; maša zl. K. Kempter, graduale A. Foerster, ofertorij dr. J. Benz. — Ob 10. uri dopoldne: Deveta instrumentalna maša zl. M. Brosig, graduale Z. Skuhersky, ofertorij J. Haydn. — V ponedeljek, dne 26. decembra: velika maša ob 10. uri: instrumentalna maša zl. K. Kempter, graduale in ofertorij A. Foerster. — V mestni cerkvi sv. Jakoba: Polnočnica: Maša zl. L. Belar, graduale A. Foerster, ofertorij J. Zweissig, Te Deum L. Belar. —

V nedeljo ob 9. uri: šesta maša z instrum. sprem-
ljevanjem zl. W. E. Horak, graduale Foerster,
ofertorij J. G. E. Stehle. — Na sv. Štefana dan:
Maša zl. K. Kempter, graduale in ofertorij A.
Foerster.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 24. decembra

(Vesele božične praznike!) Vsaki pot, kadar
se v mrzli zimi približajo prazniki vroče ljubavi
božje, spominjajoč krščanski svet, da je Bog svet
tako ljubil, da je poslal svojega Sina na svet
učiti, blažiti in reševati človeški rod, vzbudi se v
srcu kristijanovem čut hvalečnosti do Boga, pa
tudi maloverni svet se ne more otresti teh bo-
žanstvenih idej, ki dajejo podlago božičnim praz-
nikom in katere se izražajo že od davnih vekov,
a vedno še v večno lepih besedah: Slava Bogu
na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre
volje! — Po miru drhti na vse strani razkosano,
razdrobljeno, onemoglo človeštvo. Značilen izraz
za to hrepenenje je poziv, s katerim ruski vladar
vabi druge vladarje na shod, ki naj človeštvu na-
kloni blagodat miru. Ni sicer nade, da bi svet
kmalu vžival sadove svetovnega miru, a pojav je
značilen, dokazujoč, da se človeštvo v kljub vsemu
napredku ne čuti srečno. Vzrok za to je vsem
kristijanom jasen. Le tedaj bo razveseljeval mir
ljudi na zemlji, kadar se vrne človeški rod nazaj
k Bogu in se Bogu glasi slava na višavah! —
Miru želimo Avstriji, uprav v sedanjih dneh po
prepirih tako težko skušani, in miru želimo tudi
svojemu narodu in ker je mir tudi med nami le
pod prej omenjenimi pogoji mogoč, zato delujmo
neutrudno in požrtvovalno za krščanski prepoved
mejslovenskim narodom. V svesti si, da je to
vsakega Slovenca sveta dolžnost, da je to tudi
dolžnost katoliških častnikov, vabimo vse rojake,
ki so dobre volje, naj nam s složnim, marnim
delom pomagajo, da vedno in uspešno delujemo
za te vzvišene namene. Svoje sotrudnike in pri-
jatelje prosimo, naj nas tudi zanaprej podpirajo s
pridnim dopisovanjem, naročniki naši naj nam pa
vsi ostanejo tudi v bodoče zvesti, da tem bolj
vplivno z združenimi močmi delujemo za kr-
ščanski prepoved v javnem življenju. — V tem
smislu vsem rojakom: Vesele božične praznike!

(Osebnostne vesti.) Spiritual v uršulinskem samo-
stanu ljubljanskem g. Valentin Eržen je ime-
novan za podvodjo v bogoslovnem semenišču in
mu je podeljen častni naslov duhovnega svetnika,
na njegovo dosedanje mesto je imenovan seme-
niški podvodja gosp. Miha Bulovec. — Gosp.
Josip Tomšič, dosedaj župnik v Pomjanu v Istri,
je imenovan za župnika v Dekaniji. — G. Ivan
Setničar je imenovan za prefekta v deškem
semenišču v Gorici.

(V občinskem svetu ljubljanskem) so bili v
sinočni seji imenovani: stražniškim vodjem Herzog,
nadstražnikom Fr. Potokar, in stražnikom: Ed.
Ižanec, Kurent, Kocijančič, dalje so imenovani:
koncipistom Albin Semen, konceptnim praktikan-
tom Fran Švigel, stavbenim asistentom Ivan
Semnič, cestnim nadzornikom Teraninus, blagaj-
ničnim oficijalom Ivan Hribar, policijskim komi-
sarjem Ivan Robida, policijskim oficijalom Anton
Gutnik, mestnim živinozdravnikom z naslovom
nadzornik mestne klavnice Pavel Skale, oskrbni-
kom mestne klavnice Janko Rajer, protokolistom
Jernej Bolta, pisarničnim oficijalom Franc Barle,
pisarničnim kancelistom Miroslav Kosir, drugim
vodovodnim strojnikom Ivan Žerovnik, elektrar-
niškim knjigovodskim oficijalom Ivan Vole, knjigo-
vodskim asistentom Šaplja, drugim elektrarniškim
strojnikom Martelanc, knjigovodskim praktikan-
tom Anton Šuštersič.

(Imenovanje.) G. Erih Mühleisen je ime-
novan provizoričnim finančnim koncipistom.

(Bogoslovci ljubljanski) imajo po stari navadi
po božičnih praznikih duhovne vaje, katere bode
vodil preč. g. P. Fink S. J. Novega leta dan pa
prejmejo bogoslovci drugega leta nižje rede, na-
slednji bogoslovci prvega leta pa tonsuro: 1. Berč
Ivan. 2. Čuk Karol. 3. Grivec Fran. 4. Gros Karol.
5. Kimovec Fran. 6. Klemenc Ivan. 7. Lah Lovro.
8. Magajna Andrej. 9. Marenčič Ivan. 10. Merhar
Alojzij. 11. Perko Pavel. 12. Podlipnik Josip. 13.
Prijatelj Ivan. 14. Rakovec Fran. 15. Sitar Va-
lentin. 16. Skulj Fran. 17. Stampfl Matija. 18. To-

melj Anton. 19. Voljč Jakob. 20. Verhovec Fran.
21. Zevnik Miha.

(Ljudski shod) priredi slov. katol. delavsko
društvo v ponedeljek, 26. decembra t. l. (sv. Šte-
fana dan) dopoldne ob 1/2 10. uri v dvorani »Kat.
doma« Turjaški trg št. 1. Vspored: 1. Poročilo
drž. poslanca dr. Kreka. 2. Domače zadeve. Ker
je shod radi prve točke dnevnega reda posebne
važnosti, je dolžnost somišljenikov, da pridejo k
shodu vsi. Vabijo se ob enem vljudno vsi de-
lavci in prijatelji delavstva k obilni udeležbi.

Odbor.

(Iz Sveč v Rožni dolini.) Slovenec — hujšakač!
V našo prej tako mirno občino prišel je nemir!
Zakaj? Ker se bližajo občinske volitve! Na ob-
činski deski je nabito, da so volilne listine raz-
položene na ogled med uradnimi urami! Prideš,
a listin ne dobiš. Zahtevaš ključ, ker jih je taj-
nik — seveda učitelj — zaprl, ga tudi ne dobiš.
Reklo se nam je sicer, da so uradne ure od 4.
do 6. ure popoldne, a v tem času ni ne duha
ne sluha v pisarni o kakem županu ali tajniku.
Kakor smo zvedeli, so listine tako sostavljene, da
se z njimi niti na dan ne upajo. Reklamacijski
obrok poteče že s prihodnjo nedeljo 25. decem-
bra, toda reklamiraj, če veš, kaj! Obrnili smo se
brzovjavno na ministerskega predsednika grofa
Thuna in poslanca Lamberta Einspielerja, da nam
pomorejo. Pritisk je že sedaj strašansko! Vodja
fužin — Prusak — ki bi se v naše avstrijske
razmere niti vtikati ne smel, grozi, češ, da de-
lavce odpusti! Bog je visoko, a car daleko! Tudi
njegovej vsegamogočnosti bo odklenkalo, kakor
njegovemu predniku, ki je bil ob enem tudi
župan. Seveda jim prede trda, ker je v občini
velik primanjkljaj, sedaj pa pomagaj, kar more;
ako drugo ne, brutalna sila. Človek obrača, Bog
pa obrne! Fužinska nemškutarija obrača, a za-
vedni Svečani in Bistričani pa bodo obrnili! Ko
pridemo do novega stadija v volilni borbi, vam
bom pa o »ratio Mac Nevinensis« — ki bo hvala
Bogu kmalu nehala biti »spiritus agens« v celov-
škem okraju, zopet poročal. Sedaj pa vam in bral-
cem vesele praznike in novo leto.

Janez Boróvec.

(Na Dobrovi pri Ljubljani) obhajali smo od
14. do 22. decembra misijon. Vodili so ga oo. la-
zaristi. Župljani so se z verno udeleževali misi-
jonskih pridig in posluževali drugih milostij. —
Krona vsemu misijonu pa je bil konec. Presviti
gospod knezoškof blagovolil je voditi slovesno
procesijo s presv. Rešnjim Telesom in v sklep-
nem govoru priporočil nam molitev, poslušanje
božje besede in pogosto prejetanje sv. zakra-
mentov kot pripomoček, da vstrajamo v trdnih
sklepih. Bog daj po Mariji!

(Kmetijsko društvo na Igu) je že pričelo svoje
delo. Na Štefanovo popoldne imajo udje pogo-
vor o umetnem gnojenju, v prvi vrsti za barje.
Predava gospod Peruci. Tudi več drugih strokov-
njakov je povabljenih. Dal Bog društvu obilnih
uspehov!

(Za božično veselico), ki jo priredi na sv. Šte-
fana dan zvečer v Katoliškem domu pevsko dru-
štvo »Zvon«, je veliko zanimanje ne samo v de-
lavskih, marveč tudi v drugih krogih. Poleg pev-
skega zbora, ki se marljivo pripravlja na ta večer,
obetajo tudi vrli »Zvezini« tamburaši najprijetnejši
vžitek, nekaj presenetljivega pa ima pripravlje-
nega g. A. Pirnat »s potovanja skozi Sibirijo«. Naj
toraj nihče ne zamudi te prilike.

(Razpisuje) se mesto poštne odpravnik na
novo ustanovljenem c. kr. poštne uradu na Viču,
okraj Ljubljana proti pogodbi in kaveji 200 gld.,
letna plača 150 gld. in uradni pavšal 40 gld. —
Prošnje v teku treh tednov na pošto in brzov-
javno vodstvo v Trstu.

(Protestantizem na Hrvatskem.) Protestantje
se skušajo na vsak način ugnezdit tudi med
Hrvati. Imajo tudi svoje glasilo »Christlicher
Alpenbote«, in ravno v njem ugibajo na vse
strani, kako bi se mogli uspešno razširiti. Doslej
še niso imeli veliko sreče; kakor pišejo sami, je
protestantov na Hrvatskem 3000, a še ti so sami
useljenci: Nemci, Madjari, Čehi in Slovaki. »Ob-
zor« svari v dolgem članku pred veliko nevar-
nostjo, katere preti od te strani.

(Kdo izpije največ piva?) Po najnovejši stati-
stiki so prebivalci Monakovega najhujši pivci. Po-
vprečno popije namreč vsak Monakovec na leto
566 litrov. Precej manj se popije te žlahtne pi-

jače v Pragi; tam pride na vsakega 172 litrov.
V Berlinu izpije vsakdo 160 litrov tega ječme-
novca, Dunajčan se pa zadovolji s 145 litri. Pre-
cej krepko ga pijó tudi v Nürnbergu, tam ga
uduši vsakdo 321 l., — med tem ko ga popije
Parizan le — 11 litrov. V Nemčiji zvarijo vsako
leto 61 milijonov hektolitrov, v sami Bavarski
16,900.000. Na Francoskem ga skuhajo na leto
35 milij. hl.

(Solze) Mož fizik se je neki večer prepiral
s svojo ženo, ki je konečno jela jokati, misleč,
da moža užene s solzami. — Tvoje solze me prav
nič ne ganejo, kajti jaz sem natanko preiskal,
iz česa solza obstoji. V solzi je zelo majhen del
apneniškega fosfata in mal del kloridnatrija, vse
drugo je sama — voda.

(Sejmi po Slovenskem od 27. do 31. decem.)
Na Kranjskem: 27. v Črnomlju, Idriji. Ra-
dečah in na Vrhniki; 28. v Dobu in Mirni peči;
31. v Kočevju in Zagorju. — Na Koroškem:
27. v Lavamintu. — Na Primorskem: 27. v
Divači; 29. v Gorici; 31. v Cevdatu.

Priloga današnjemu »Slovenec«, na katero opozar-
jamo svoje čast. bralce, kaže jako spretno in umetno izvršen
izvirni zavitek Kathreiner-jeve Kneipp ove sladne kave. Ta
toliko priljubljen in obče znan izdelek se sme prodajati le
v taci izvirnih zavitkih. Svarimo toraj pred ponarejenim
blagom, ali pred blagom, katero nezavito prodajajo kot
»odprti Kathreiner«, ali kot »ravno tako dober«, ki pa nima
nobene prednosti prave »Kathreiner-Kneippove sladne kave.
Zanimiva je tudi zadnja stran priloge, na kateri se v dvo-
govoru opisuje »spreobrnjenje« h Kathreiner-Kneippovi
sladni kavi

Društva.

(Pevsko društvo »Slavec«) naznanja
svojim članom in prijateljem, da, ker mu ni bilo
mogoče dobiti primernih velikih prostorov za obi-
čajno »Silvestrovo veselico«, priredi isto v manj-
šem obsegu dne 31. decemb. (sobota) ob 8. uri
zvečer v gostilniških prostorih pri »Virantus«, na
sv. Jakoba trgu. Pristop imajo člani in po njih
vpeljani gostje. Vstopnine ni.

(Čitalnica v Spodnji Šiški.) Vabilo
k XXI. rednemu občenemu zboru, kateri se bode
vršil dne 26. decembra t. l. ob 2. uri popoldne
v čitalniških prostorih.

„Naša straža.“

Daljni ustanovniki: Gg. Nikolaj Križaj,
župnik v Premu, 50 K., Jurij Rozman, župnik v
Rakitni, 10 kron, Fr. Korošec, nadžupnik pri Sv.
Križu, 10 K., Rajmund Vlašič, dekan v Prezidu,
10 K., Tomo Pavšlar, veleposestnik v Kranju,
100 K., Helena Pavšlar, njegova soproga, v Kranju,
100 K.

Redni člani: Gg. Ivan Stanonik, posestnik
v Horjulu, 2 K., Fran Bratušek, bogoslovec v Ma-
riboru 1 K., Josip Novak, kaplan v Metliki, 2 K.,
Gustav Koller, župnik v Babinempolju, 2 K., P.
Troha, trgovec v Babinempolju, 1 K., Franca
Troha, njegova soproga, 1 K., Ignacij Čamernik,
kamnosek v Ljubljani, 4 K., J. Zorc, molar v
Ljubljani, 2 K., V. Pegan, jurist v Celju, 1 K.,
Martin Knez, cerkovnik v Ljubljani, 1 K., neime-
novan uradnik v Ljubljani, 2 K., Jože Brešar,
mestni kaplan v Škofji Loki, 2 K., Fort. Lužar,
učitelj v Izlakah 1 K., Peter Koprivec, kaplan v
Radečah pri Zid. Mostu, 1 K., Fr. Breskvar, knjigo-
vez v Ljubljani, 1 K.

Darovi: Vesela družba v Jarenini po g. Fr.
Sal. Gomilšek 4 K.

Društva: Posojilnica in hran. v Mengšu
10 K.

Pristope in plačila za »Našo stražo« sprejema
zač. tajnik in blagajnik dr. Janko Brejc v
Ljubljani.

Darovi.

Za »Pripraviški dom« (XIV. izkaz)
Prevzvišeni gospod knezoškof dr. Anton Bonaven-
tura Jeglič 500 K. — Preč. gosp. župnik Fr. Do-
linar 10 K. — Preč. g. žup. Fr. Perpar 10 K. —
Preč. g. župnik Mat. Mrak 260 K. — Č. gosp.
kaplan Josip Švigelj 6 K. — Preč. g. zlatomašnik
Andrej Štritar 10 K. — Preč. gosp. župnik Fr.
Jarc 4 K. — Č. g. kaplan Jan. Renier 10 K. —
Preč. g. župnik Jan. Kobilica 20 K. — Blag. g.
Helena Majaron 10 K. — Preč. g. nadžupnik Iv.
Zorec 12 K. — Preč. g. župnik Anton Kukelj
10 K. — Preč. g. župnik Karol Ceme 4 K. —
Neimenovan duhovnik v pokoju 10 K. — Č. g.
katehet Alojzij Stroj 40 K. — Preč. gosp. zlatomašnik
Matej Preželj 480 K. — Preč. g. župnik
Nik. Križaj 10 K.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 24. decembra. Cesar se je danes odpeljal v Wallsee k nadvojvodinji Valeriji, kjer preživi božične praznike. Na sv. Treh Kraljev se odpelje v Eisenerz.

Dunaj, 24. decembra. Soproga ministerskega predsednika grofa Thuna, rojena kneginja Schwarzenberg, je danes zjutraj ob štirih umrla. Rojena je bila l. 1854. Cesar je izrekel Thunu svoje sožalje.

Dunaj, 24. decembra. Ministerski predsednik baron Banffy se je mudil včeraj na Dunaju ter je konferiral z grofom Thunom, grofom Goluhovskim in Kallayem.

Varšava, 24. decembra. Glavni guverner knez Imeretinski se ni vdeležil slavnosti, pri kateri se je odkril spomenik pesniku Mickiewiczu. Slavnost je bila kratka, govor je bil dovoljen, nereda ni bilo nobenega.

Budimpešta, 24. decembra. Vsi opozicijski listi pišejo, da je sedanji politični položaj neznosen. Dokler je Banffy na krmilu, je nemogoče, da bi se večina in manjšina z lepa dogovorili za parlamentarno delo. Szilagyi poskusi med prazniki sestaviti koalicijo proti Banffyju, katera ga prisili, da se odpove vodstvu vlade. Začasno bi potem prevzel vlado Fejervary ali Daranyi, v tem ministertvu bi mesto notranjih poslov prevzel član opozicijske narodne stranke. Nova vlada bi takoj predlagala, da se zbor razpusti in se razpišejo nove volitve.

Pariz, 24. decembra. Ministerski predsednik Dupuy je odgovarjal na interpelacijo radi odstranitve algirskega župana Regisa ter v največjo zadovoljnost židovskih zastopnikov udrihal po antisemitih. Izjavil je, da bo vladin korak pomiril razburjeno prebivalstvo, ki je mnogo trpelo vsled nasilnosti od strani antisemitov. Zbornica je z največjim zadovoljstvom poslušala ministrov govor ter sklenila, da se govor objavi v Algiru, ministerskemu predsedniku pa izrazila zaupanje s 406 proti 10 glasovi.

Čisto medicinično ribje olje.

Deželna lekarna **DORSCH** pri Mariji Pomagaj.

Čubar, Primorsko, septembra 1898.

Blag. g. **Milan Leustek**, lekarnar v Ljubljani.

Iz srca se Vam zahvaljujem za dobroto Vašeg neprocenjenega dobrega in pristnega **medicinskega ribjega olja**, katero že dle časa samo iz Vaše dobro znane lekarne naročam in uporabljam za sebe in svojo rodbino s sigurnim učinkom. Isto je prijetnega ukusa in lahko prebavljivo. Prosim, pošljite mi zopet šest steklenic za 2 gl. 50 kr.

Pozdravljam in ostajam Vam udani

729 11 **Anton Ožbolt**, trgovec in posestnik.

Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gl. 50 kr.

Razpošilja vsak dan z obratno pošto

deželna lekarna pri Mariji Pomagaj

Mr. Ph. M. Leusteka v Ljubljani,

Resljeva cesta števil. 1, poleg mesarskega mosta.

Zahvala. 904 1-1

Za mnogobrojne, mene izredno tolažeče dokaze odkritosrčnega sožalja ob smrti nepozabljene moje stare matere, gospe

Uršule Zajec roj. Zajec,

izrekam tem potom vsem, ki so prišli od blizu in daleč k pogrebu, svojo najsrčnejšo zahvalo. Posebno se še zahvaljujem prečastitemu g. župniku Martinu Malenšek-u za tolažbo v dolgotrajnej bolezni, gospodu županu Šmarskemu, Josipu Ogorelec-u, ki je prišel s svojimi občani iz Sapa in Šmarja k pogrebu, nadalje častitim odbornicam, odbornikom in članom vseh treh podružnic družbe sv. Cirila in Metoda, kakor tudi vsem, ki so mesto vencev darovali v prid družbe sv. Cirila in Metoda.

V Ljubljani, dne 24. decembra 1898.

Helena Baudek.

Poslano.*)

Odgovor lastniku trdke M. Pakič na „Poslano“ v 293. številu „Slovenca“ z dne 22. decembra leta 1898. 903 1-1

Ne čutim potrebe, pisati svoje biografije in zadostuje naj, če povem, da sem Ribničan in da sem od mladih nog vaju, in da sem se učil prodajati »süho robo«.

Če sem kedaj prodal kanc vina in se nisem učil izdelovati »žajfe«, menda ni greh.

Svoje trgovine nisem prevzel od blagega rodoljuba in zato se ne dičim z njegovimi zaslugami in kolajnami.

Ustanovil sem sam iz človekoljubja trgovino, da kupujem in prodajam solidne domače lesne izdelke, pa da pri tem kaj zaslužim, ne da bi prej provociral sklep korporacije, ki bi mi vže naprej zagotovila za kupčijo ugoden prostor.

Parlamentarec dosedaj nisem, in radi tega mi ni bilo še treba zapuščati posvetovalne dvorane.

Radi tega pa tudi zavračam lastnost arogance gospodu tekmeču kot izkušnemu politiku, ki misli, da upliva prisotnost moje malenkosti na sklepe mestnih odbornikov.

Jaz si tega nisem domisljeval, pač pa sem vedno zapopal razsodnosti gospodov mestnih svetovalec in njim zaupam sedaj še tolikanj bolj, ker priznava gospod tekmeč sam, da so mu razodeli: »Menil sem, da je Vam, ker se niste nič brigali, vse jedno, kje naj stoji Vaša baraka, tukaj ali kje drugod.«

Poslušujoč se vsakemu državljanu dovoljene pravice, sem res šel k seji, v kateri se je reševala moja prošnja, da se mi dovoli prostor za barako — zanimala me je rešitev, ker sem bil brez strehe.

Postavil sem potem navadno lesenjačo, ker nisem smatral primerno, v sili in potrebi gledati na krasen slog, ampak le na to, da se süha roba spravi na suho.

Brigalo me pa ni, da je zidal gospod Rohrmann lično barako »na skritem«, čeprav od povsod vidnem prostoru, ob kateri je, kakor sam pravi, hodilo vse občinstvo, da si je trgalo obleko in lomilo dežnike in kamor se je stekala voda, da je süha roba mokra postala.

No, sedaj bo gospod Rohrmann zadovoljen, vsaj je dobil v novi meščanski palači dve prodajalnici in jaz nobene. Bog mu daj srečo, jaz mu je ne zavidam.

S tem zaključujem vsako nadaljno polemiko z gospodom lastnikom Pakičeve trdke ter ne jokam in ne stokam, ampak prepušчам dobri volji slavn. občinstva, kje si nabavlja »süho robo«.

Matko Arko.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko

Raba tega v zamašek vžganega znamenja in ru-deče vrelske etikete se priporoča kot varstvo proti pogostim ponaredbam Mattonija Giesshübler kisla voda.

1-52

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specializiranih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Koledar katol. tisk. društva za leto 1899,

namenjen zlasti slovenski duhovščini, obsega tudi „imenik učencev“ za več ko 400 šolarjev. — Neudom stane krasno vezan gl. 1-20.

HERBABNY-jev podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup.

Ta 29 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si privzajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. 896 (20-1)

Cena steklenici 1. gl. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polsteklenic ni.)

Prosimo, da se vedno izrecno zahteva Herbabny-jev apneno-železni sirup. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime, „Herbabny“ vtisnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo uradno registrov. varstveno znamko, na katera znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče:

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“ VII. 1. Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju in v kronovinah

Vozni red

avstrijskih državnih železnico, veljaven od 1. oktobra 1898.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd. Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inmost, Bregenc, Curih, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten.

Ob 6. uri 15 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto

Ob 7. uri 5 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko.

Ob 11. uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj.

Ob 12. uri 55 min. popoldne mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Ob 4. uri 2 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inmost, Bregenc, Curih, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.

Ob 6. uri 30 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 5. uri 46 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linc, Steyra, Gmunden, Ischl, Aussee, Pariza Geneve, Curiha, Bregenca, Inmosta, Zella ob jezeru, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste.

Ob 8. uri 19 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 11. uri 17 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linc, Steyra, Pariza, Genova, Curiha, Bregenca, Inmosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linc, Pontabla.

Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 4. uri 57 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.

Ob 8. uri 35 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 9. uri 6 min. zvečer osebni vlak z Dunaja via Amstetten in Ljubno, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linc, Steyra, Solnograda, Beljaka, Celovca, Pontabla.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. uri 23 min. zjutraj v Kamnik.

" 2. " 05 " popoldne " "

" 6. " 50 " zvečer " "

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

Ob 6. uri 56 min. zjutraj iz Kamnika.

" 11. " 08 " dopoldne " "

" 6. " 10 " zvečer " "

Dva sposobna pomočnika in učence 901 6-1

sprejme takol **Ivan Demšar**, kovač v Ljubljani.

Prečast. duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom priporoča podpisani

svoje lepe izdelke

cerkvenih posod in orodja.

Že izgotovljene reči, katerih imam veliko v zalogi, n. pr., več monštrano, kelihov, svečnikov, kandelabrov lestencev itd., prodam 20% nižje od prejšnje cene.

Vsako novo naročilo ali popravilo, pozlatenje, posrebranje, poniklanje itd. se boče zanesljivo dobro in v kratkem času izvršilo

Proračune in načrte naredim brezplačno. — Na ogled pošljem izgotovljene izdelke franko.

Z največjim spoštovanjem

Leop. Tratnik,

302 20-19

pasar-srebrar.

Sv. Petra cesta števil. 27.

Liniment. Capsici compos.

353 iz lekarne Richter-jeve v Pragi 24-4

priznana izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobilo posodico po 40 kr., 70 kr. in 1 gl. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 759 40-12

Richter-jev liniment s sidrom

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z znano varstveno marko sidro kot pristanek.

Richter-jeva lekarna

pri siletem levu v Pragi

G. Piccoli,
dvorni založnik
Nj. svetosti
papeža
Leona XIII.
lekarnar „pri angelu“
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Železnato vino.

Kemične analize odličnih strokovnjakov, kateri so v **železnatem vinu** lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani zmiraj potrdili navedeno množino železa, so najboljši pričevali ter dajejo največje poročstvo za njega učinek.

To vino je kaj dobro za slabokrvne, nervozne in vsled bolezni oslabele osebe, za blede, sloke (suhe) in bolehave otroke.

Cena polliterski steklenici 1 gld.

Naročila pošiljajo se z obratno pošto; poštino plačajo p. n. naročniki. 827 5

Alojzij Večaj
izdelovalec pečij iz glinastih snovij
v Ljubljani, Opekarska cesta 61
preje Igriške ulice 15 50
priporoča lepo svojo zalogo

raznovrstnih pečij
od najpreprostejših do najfinišnih, raznobarvne: ružave, zelene, bele, pri naročilih pa tudi drugačne barve. V zalogi ima tudi kahljice za štedilnike, sploh razne glinaste izdelke.
Za svoje delo jamči teto dnij. Cene so najnižje.

Vse stroje za poljedelstvo!

Vnoviž znižane cene!

Trijeri (čistilni roji za žito v natančni izvršitvi. Sašilnice za sadje in zelenjavo. — Škropilnice proti peronosperi, zboljšani sestav Vermolero. — Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč, kakor hidravlične [vodovodne] preše). — Slamoreznice, katere se jako lahko gonijo, po zelo zmernih cenah. — Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

G. HELLER na Dunaju,
II/2 Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!
Zastopniki se iščejo. 66 20-19

Valentin Accetto,

zidarski mojster

v Ljubljani, Trnovski pristan 14,

se priporoča slav. občinstvu, prečast. duhovščini, gg. podjetnikom in društvom za vsa ter raznotera

zidarska dela.

Prodaja tudi iz lastne opekarne 588 34

opeko vseh vrst.

Veliki polom.

V Novem Yorku in Londonu čutijo tudi evropejske dežele. To je naglo neko veliko trgovino s srebrino, da odda vso svojo zalogo proti mali odškodnini lastnih stroškov. Pooblaščen sem, da izvršim to razprodajo. Slehernemu pošljem za gld. 6'60, naslednje predmete:

- 6 finih namiznih nožev z angleško ostrino,
- 6 vilic iz amerik. patent-srebra,
- 6 jedilnih žlic iz amerik. patent-srebra,
- 12 žlic za kavo iz amerik. patent-srebra,
- 1 žlico za zajemanje juhe iz amerikan-skega patent-srebra,
- 1 zajemnik za juho iz amer. patent-srebra,
- 1 zajemnik za mleko iz amerik. patent-srebra,
- 2 posodici za jajca iz amerik. patent-srebra,
- 2 angl. Viktorija-skledio,
- 2 lepa namizna svečnika,
- 1 cedilo za čaj,
- 1 fire kleščice za sladkor.

44 kosov za le gld. 6'60, kar je prej stalo 40 gld. Amerikansko patent-srebro je bela kovina, ki 25 let ohrani barvo srebra, za kar jamčim. Najboljši dokaz, da ta inserat

ni sleparija,

je to, ker izjavljam, da slehernemu vrnem denar, komur blago ne ugaja. Ta lepa zbirka je posebno primerna za

krasno božično in novoletno darilo

in sploh za vsako boljše gospodinjstvo. Dobiti je je v 895 3—3

A. Hirschberg-a

glavni zalogi blaga iz amerik. patent-srebra. Na Dunaju, II., Rembrandstrasse 19/3. Telefon št. 7114.

V provincijo pošiljam proti povzetji ali gotovemu denarju.

Štupa za snaženje 10 kr.

Pristno le s tu pristavljeno varstveno znamko.

Nekatera priznanja:

Pošiljatev sem prejela, zelo zadovoljna, prosim blaga še za 6 gld. 60 kr.

Kalosvar.

Baronica Bánffy.

Prejela sem poslano in sem zelo zadovoljna.

Gáad, Ogersko, 1. sept. 1898. Grofica C. Chotek-Gudenus.

Z Vašo garnituro sem čez vse pričakovanje zadovoljen; priporočil Vas bom svojim znanem.

Kuttenplan.

Karol Janisch, predstojnik postaje.

Št. 45059.

Razglas.

900 1—1

Zaradi prevažanja odgoncev in ujetnikov z mestnim vozom v letu 1899 vršila se bode pri podpisnem magistratu dné 27. decembra t. l. ob 12. uri opoldne javna pismena ponudbena razprava.

Ponudbe, opremljene z vadijem 50 goldinarjev, vložiti je do določenega časa pri mestnem stavbenem uradu, kjer so tudi to oddajo zadevajoči pogoji ob navadnih uradnih urah vsakemu na upogled razgrnjeni. Na ponudbe, ki se vložé kasneje, se ne bode oziralo.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 19. decembra 1898.

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,
v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po

785 10—3

4¹/₂ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldan in od 3. do 6. ure popoldan.

Poštnega hranilničnega urada šte. 828.406.

Telefon šte. 57.

POZOR!

Podpisana tvrdka priporoča slavnim prostovoljnim gasilnim društvom, občinam in župniščem za nabavo vsakojakih

brizgalnic, gasilnega orodja, pasov itd., kakor tudi kmetijskih strojev in peronospera-škropilnic

svoje bogato založeno

podružnico v Zagrebu, Frankopanska ulica šte. 9.

Postrežba točna, solidna, z nizkimi cenami pod ugodnimi plačilnimi pogoji tudi na obroke.

Pohvalna pisma in spričevala s Kranjskega na razpolago.

Za obila naročila se priporoča s spoštovanjem

podružnica R. A. Smekal.

501 12—12

Oelz-ova kava

je najboljši in najčistejši primesek h kavi!

Čestite gospodinje!

221 50—40

Zahtevajte in kupujte le-to kavo!

Dobiva se v rdečih zavitkih z belim trakom ali pa v škatljah.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirajo na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 81 52-48

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar, 338 26—17

na Dunajski cesti v Ljubljani,

priporoča svojo

zalogo vseh vrst

žepnih ur

v zlatu, srebru, tuli, jeklu in niklu,
ravno tako tudi

**nihalnih, stenskih
in budilnih ur**

in le dobre do najfinejših kakovosti po najnižjih cenah.

Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in budilnih ur se vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

DOBRA VARČNA KUHINJA.

Juhina zabela Maggi prekosi vse druge: vsako juho in slaboten bulon stori v trenutku dober in redilen, — le nekoliko kapljic je treba — Dobí se v izvornih stekleničah po 50 vinarjev po vseh prodajalnicah delikatez, dišav, kolonialnega in specerijskega blaga. Izvirne steklenice se po ceni napolnujejo z novo juhino zabelo Maggi-jevo. 830 12-2

Primerna božična darila!

Ne spadajo v razprodajo:

Krasne novosti vozičkov za punčike, finih papirnatih in drugih jerbasev elegantnega kuhinjskega orodja, kot: omaric za dišave, solnic z vžgano slikarijo, ravno tako slikane ploče za serviranje itd.

Vse najceneje pri

M. Pakiču

palača meščanske imovine.

885 3-2

Oznanilo.

Na pristavi dedičev **Janeza K. Kosler-ja** (Karolinska zemlja, občina Tomišelj) bode se

dné 29. decembra t. l.,

pričenši ob 9. uri dopoldne, in če treba še naslednji dan, na **prostovoljni dražbi**

prodajala živina,

in sicer: 11 krav, 4 telice, 2 telika, 1 bik, 6 manjših in 6 starejših volov, 1 konj in 12 prašičev.

Živinčeta se ne bodo dala pod izključno ceno. Plačati bo kupecu takoj in odpeljati kupljeno žival.

880 3-2

DOMAČI OBRT!

Prva kranjska tvrdka jermenarskih, sedlarskih in torbarskih proizvodov

Fran Primožič Dunajska cesta št. 6 v Ljubljani.

Slav. občinstvo in prečast. duhovščino opozarjam najljubše na svoj povečani in novourejeni obrt. Kdor se zanima za napredek domačega obrta, prosim, naj si ogleda mojo veliko zalogo konjskih oprem za vožnjo in ježo, kovčegov, torb itd. domačega proizvoda.

V zalogi imam razne vrste jermen za stroje, veliko izbor vseh potrebnih za konje, kakor tudi krasne zvonce za sani iz prave kovine. Prodajam, kupujem in posojujem že rabljena sedla ali pa cele jezde oprave.

Ob enem usojam si naznanjati, da pričnem v kratkem času kupčijo s starinami (antikami).

Vsa, tudi najmanjša naročila, kakor tudi popravila od tu in zunaj se točno in ceno izvršujejo.

Dobro blago, cene zmerne, solidna postrežba.

Ilustrovane cenike pošiljam na zahtevanje brezplačno.

Primerna božična in novoletna darila

v veliki izbiri po znižani ceni. 471 50-49

Zarezano strešno opeko

(Strangfalz-Dachziegel)

prešano opeko za zid in navadno opeko za zid
ponujata po znatno znižanih cenah

227 38

Knez & Supančič

tovarna za opeko v Ljubljani.

K sezoni

K sezoni

priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejših sistemov in najnovejše vrste revolverjev itd., vseh pripadajočih rekvizitov in municije, posebno pa opozarjam na

trocevne puške

katere izdelujem samo jaz in katere se radi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najbolje priporočajo.

Ker sem na Kranjskem jedini puškar, ki se peča samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila, ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče naročbe in poprave točno, solidno in najceneje. — Z velespoštovanjem

FRAN SEVČIK

564 20-19

puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.

Ilustrovan cenik se pošlje na željo zastoj.

Primerna darila za Božič in novo leto!

Svojo izborna zalogo najraznovrstnejših
ur, verižic, zapestnic, uhanov, prstanov

sploh vseh novostij v zlatnini in srebrnini po najnižjih cenah in tudi pod ceno priporočam slav. občinstvu povodom bližajočiu se praznikov božičnih in Novega leta.

Opozarjam in priporočam v nakupovanje

biciklje najboljšega sistema

in 862 4-3

šivalne stroje,

za katerih izvrstnost jamčim. — Vsa popravila izvršujem točno in dobro.

V obilo nakupovanje se priporočam velespoštovanjem

Fran Čuden, urar v Ljubljani, Mestni trg, nasproti rotovžu.

Ceniki na zahtevanje franko.

Ne jokam, ne stokam, ampak prodajam **solidno blago** po nizki, da, nižji ceni, kakor da bi mi bila oblastveno dovoljena

razprodaja.

Nimam treh, marveč samo jedno trgovino z lesno, kuhinjsko, sitarsko in drugo robo, žimo itd. itd.

Skrbel sem, da se roba o potresu ni pokvarila in je radi tega mi možno točno, solidno in cenó postreči.

Priporočam se za obila naročila z odličnim spoštovanjem

Matko Arko

v Ljubljani, Semeniško poslopje, poleg sadnega trga.

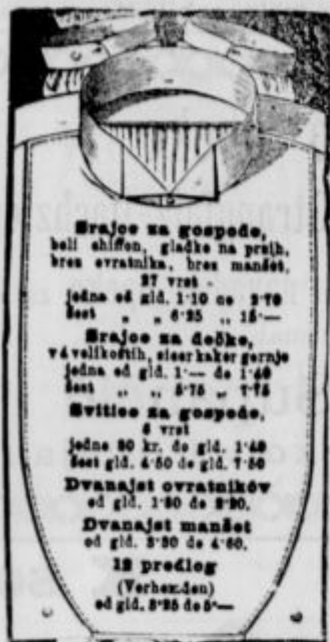
897 3-2

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila
za gospode, gospé in otroke
na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Za kroj brez graje in za točno postrežbo
jamči trdka

J. C. Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike slovenske, nemške, laške pokilja
na zahtevo brezplačno. 263 24-23

Izurjen cerkvenik

išče službe. 896 3-2

katero lahko takoj nastopi. — Naslov: **Janez Trdina**, p. Selce nad Škofjo Loko, Vas Bukovšica.

Dr. Rose-jev balzam | Praško domače mazilo

za želodec

iz lekarne **B. FRAGNER** v Pragi

je že nad 30 let sploh znano domače zdravilo, ki po-
življa okus in rahlo odvaža. Ako se redno rabi, ureja
želodčevo delavnost prav zanesljivo.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.

Svarilo! Na vseh delih zavitka
je pristavljena postavno vpi-
sana varstvena znamka.

je staro najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, ka-
tero rane čiste ohrani, vnetje in bolečine lajša
in hladi.

V pušicah po 35 in 25 kr., po pošti 6 kr. več.

Glavna zaloga: lekarna **B. Fragner-jeva** „pri črnem orlu“ v Pragi, Mala strana, vogal Spornjerjeve ulice.

Se vsak dan razpošilja.

V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarnih **G. Piccoli**, **Ub. pl. Trnkóczy**, **M. Mardetschláger**, **J. Mayer** in vseh drugih
lekarnah Avstro-Ogerske. 187 26-18

Iščemo dva trgovska pomočnika

izvežbana v vseh strokah trgovstva in
knjigovodstva. 899 2-2

Več pové upravnistvo »Slovenca«.

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno
zasluži sleherni ter povsod
brez zgube, ako hoče pro-
dajati postavno dopuščene
srečke in državna pisma.
Ponudbe na **Ludovika**
Gösterreicher, Budapest VIII,
Deutsche Gasse 8. 826 10 5
367 10-2

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firme priporočá
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Na prodaj so trije križevi poti

jeden 95 cm. visok, velja gld. 65.—
drugi 130 cm. visok s križem in pod-
stavkom vred, velja » 120.—
tretji 150 cm. visok, velja » 250.—

pri **Fr. Toman-u**, podobarju in pozlatarju v
Ljubljani na Križevniškem trgu št. 1. 853 12-6

Ljubljansko narodno meščanstvo

se uljudno pozivlje, da se v korist št. jakobsko-
trnovske ženske podružnice sv. Cirila in Metoda

odkupi od voščil za 869 5-3
praznike in novo leto.

Vplačila za ta namen sprejema radovoljno
gospod **J. Lozar**, trgovec na glavnem trgu.

Odbor št. jakobsko-trnovske ženske
podružnice sv. Cirila in Metoda.

Uradno dovoljena

RAZPRODAJA

vrši se v moji novi prodajalnici v palači meščanskega bolniškega zaklada (kjer je bila Pakičeva trgovina
na istem prostoru uže čez 70 let).

Nekaj blaga prodajal bom pod nabavno ceno, drugo pa po izdatno znižanih cenah.

Izkoriščal nisem nesrečni potres s tem, da bi prodajalnico v drugo ulico premestil in s takim činom svojemu že itak
hudo prizadetemu bližnjemu škodoval. Vsaj je vendar v vsaki ulici, ako ne več, jedna prodajalnica gotovo vsako leto jedenkrat na
razpolaganje. Težil sem samo po tem, da si ohranim stari prostor, za kojega sem pred desetimi leti 4000 gld.
— odšteti moral.

Priporočajoč se svojim cenjenim starim odjemalcem, katere sem radi raznih meni provzročenih neugodnosti žalibože že
tri leta pogrešal, in tudi novim v obila naročila zagotavljam, da bodem visokočastitim naročnikom s strogo solidnostjo in največjo
paznostjo postregel.

Z odličnim spoštovanjem lastnik trdke:

M. Pakič,

prvi kranjski lesni, košariški in sitarski obrt v Ljubljani.

885 15-3

Ustanovljen leta 1822.

Odlikovan z zlatimi, srebrnimi in bronastimi državnimi in deželnimi darili.

Dunajska borza.

Dne 23. decembra.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 20 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 » 15 »
Avstrijska zlata renta 4%	120 » 85 »
Avstrijska krona rent 4%, 200 kron	101 » 60 »
Ogerska zlata rent 4%	119 » 90 »
Ogerska krona rent 4%, 200	97 » 65 »
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	952 » — »
Kreditne delnice, 180 gld.	360 » 30 »
London vista	120 » 50 »
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 » — »
20 mark	11 » 80 »
20 frankov (napoleonador)	9 » 55 1/2 »
Italijanski bankovci	44 » 25 »
C. kr. cekini	5 » 70 »

Dne 22. decembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	166 gld. 75 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	189 » — »
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	193 » 50 »
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 » 20 »
Tisne srečke 4%, 100 gld.	138 » — »
Dunavske vravnjavne srečke 5%	130 » 25 »
Dunavsko vravnjavno posojilo l. 1878	107 » 50 »
Posojilo goriskega mesta	112 » — »
4% kranjsko deželno posojilo	98 » 25 »
Zastavna pisma av. osr. zem. kred. banke 4%	98 » — »
Priporitne obveznice državne železnice	220 » — »
» » južne železnice 3%	179 » 75 »
» » južne železnice 5%	125 » 50 »
» » dolenskih železnice 4%	99 » 50 »

Kreditne srečke, 100 gld.	203 gld. 25 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170 » — »
Avstrijskega rubežnega križa srečke, 10 gld.	19 » — »
Rudolfove srečke, 10 gld.	25 » 50 »
Salmove srečke, 40 gld.	86 » 40 »
St. Genois srečke, 40 gld.	84 » 50 »
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 » — »
Ljubljanske srečke	24 » 25 »
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	155 » 25 »
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. 3515	» — »
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	424 » — »
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	64 » 25 »
Splošna avstrijska stavbinska družba	114 » — »
Montanska družba avstr. plan.	270 » — »
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	177 » 50 »
Papirnih rubljev 100	127 » 25 »

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulani na izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l. Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni, sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.